

รายงานการประชุม
คณะกรรมการประสานและขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยว
ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย
ตามหลักเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก
(Global Sustainable Tourism Criteria, GSTC)

ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕

วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๕

ณ โรงแรมสุโขทัย เทอร์เชอร์ รีสอร์ท แอนด์สปา
อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

รายงานการประชุม
คณะกรรมการประสานและขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยว
ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย
ตามหลักเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (Global Sustainable Tourism Criteria, GSTC)
ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๕ เวลา ๑๓.๓๐ – ๑๖.๐๐ น.
ณ โรงแรมสุโขทัย เทอร์เซอร์ รีสอร์ท แอนด์สปา อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

ผู้มาประชุม

๑.	นายณัฐพงษ์ สุขวิสิฐ ปลัดจังหวัดสุโขทัย	แทน	ผู้ว่าราชการจังหวัดสุโขทัย	ประธานกรรมการ
๒.	พันตำรวจตรีวัชรกร คงกำเนิด สารวัตรอำนวยการสถานี ตำรวจภูธรเมืองเก่า	แทน	ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด สุโขทัย	กรรมการ
๓.	นายณัฐพงษ์ ช่างหิรัญ วิศวกรโยธาชำนาญการ	แทน	นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด สุโขทัย	กรรมการ
๔.	นางเมตตา ลิมปวราลัย นักวิชาการสาธารณสุขเชี่ยวชาญ	แทน	นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสุโขทัย	กรรมการ
๕.	นายธนกร วงศ์วิเศษ นักวิเคราะห์นโยบายและ แผนปฏิบัติการ	แทน	หัวหน้าสำนักงานจังหวัดสุโขทัย	กรรมการ
๖.	นายสุเมธ วรรณเขียว พนักงานสถาปนิก	แทน	โยธาธิการและผังเมืองจังหวัดสุโขทัย	กรรมการ
๗.	นายอลงกต สุขเกตุ ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์การ พัฒนาชุมชน	แทน	พัฒนาการจังหวัดสุโขทัย	กรรมการ
๘.	นางสาวพัชรา ศรีอินแก้ว ปลัดอำเภอเมืองสุโขทัย	แทน	นายอำเภอเมืองสุโขทัย	กรรมการ
๙.	นายจตุรภัทร อิมเพ็ง ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์และ เฝ้าระวังทางวัฒนธรรม	แทน	วัฒนธรรมจังหวัดสุโขทัย	กรรมการ
๑๐.	นางสาวศิริพร โรจนสุกาญจน		พัฒนาสังคมและความมั่นคงของ มนุษย์จังหวัดสุโขทัย	กรรมการ
๑๑.	นายเมืองแมน เกิดนานา		ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุโขทัย	กรรมการ
๑๒.	นางสาววณิชญา ป้อพร้อย นักวิชาการอุตสาหกรรมชำนาญการ	แทน	อุตสาหกรรมจังหวัดสุโขทัย	กรรมการ
๑๓.	นายศรชัย ศรีสถาน		ประชาสัมพันธ์จังหวัดสุโขทัย	กรรมการ
๑๔.	นายทศพล ชัยวงศ์ นักส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ปฏิบัติการ	แทน	ท้องถิ่นจังหวัดสุโขทัย	กรรมการ

๑๕.	นางสาวพาฝัน ก้อนคำ นักวิชาการขนส่งปฏิบัติการ	แทน	ขนส่งจังหวัดสุโขทัย	กรรมการ
๑๖.	นายวรชาติ พวงเงิน		พลังงานจังหวัดสุโขทัย	กรรมการ
๑๗.	นายวีระ ฐปทอง		ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสุโขทัย	กรรมการ
๑๘.	นายไชยพจน์ กัณหา		สถิติจังหวัดสุโขทัย	กรรมการ
๑๙.	นายพศวัต อินทร์กลอย ปศุสัตว์อำเภอเมืองสุโขทัย รักษา ราชการแทน หัวหน้ากลุ่ม ยุทธศาสตร์ฯ	แทน	ปศุสัตว์จังหวัดสุโขทัย	กรรมการ
๒๐.	นายวีระ เสือยิ้ม รองผู้จัดการด้านเทคนิค	แทน	ผู้จัดการการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จังหวัดสุโขทัย	กรรมการ
๒๑.	นายศุภสัณห์ ศิลปชูศรี		พาณิชย์จังหวัดสุโขทัย	กรรมการ
๒๒.	นายธงชัย สถิตยัตระกูล		ผู้จัดการการประปาส่วนภูมิภาค สาขาสุโขทัย	กรรมการ
๒๓.	พันตำรวจโททฤษฎา จันทรอุทัย		สารวัตรสถานีตำรวจท่องเที่ยว ๑ กองกำกับการท่องเที่ยว ๓ กอง บังคับการตำรวจท่องเที่ยว ๒	กรรมการ
๒๔.	นายโสภัญญ์ ศรีสว่างวรกุล		ผู้อำนวยการโครงการชลประทาน สุโขทัย	กรรมการ
๒๕.	นายสรรัช โรจนรัตน์ นักโบราณคดีชำนาญการ	แทน	ผู้อำนวยการสำนักศิลปากรที่ ๖ สุโขทัย	กรรมการ
๒๖.	นางธาดา สังข์ทอง		ผู้อำนวยการอุทยานประวัติศาสตร์ สุโขทัย	กรรมการ
๒๗.	นายยงยุทธ เสี่ยงล้ำ หัวหน้าฝ่ายนันทนาการและสื่อ ความหมายอุทยานแห่งชาติ	แทน	หัวหน้าอุทยานแห่งชาติรามคำแหง	กรรมการ
๒๘.	นายสมบัติ แก้วศรี รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เมืองเก่า	แทน	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเมือง เก่า	กรรมการ
๒๙.	นายวิวัฒน์ ธาราวิวัฒน์		ประธานสภาอุตสาหกรรม ท่องเที่ยวจังหวัดสุโขทัย	กรรมการ
๓๐.	ดร.ประครอง สายจันทร์		ผู้จัดการสำนักงานพื้นที่ พิเศษ ๔	กรรมการและ เลขานุการร่วม
๓๑.	นายพีรพงษ์ พัฒนโชครุ่งเรือง		รองปลัดเทศบาล รักษาการแทน ปลัดเทศบาลตำบลเมืองเก่า	กรรมการและ เลขานุการร่วม
๓๒.	นายณัฐพงศ์ บุญคำ		ผู้อำนวยการฝ่ายปฏิบัติการ สำนักงานพื้นที่พิเศษ ๔	กรรมการและ เลขานุการร่วม
๓๓.	นายชยพัทธ์ ทิพย์ชำนาญ		เจ้าหน้าที่พัฒนาพื้นที่พิเศษ สำนักงานพื้นที่พิเศษ ๔	กรรมการและ เลขานุการร่วม
๓๔.	นางสาวสุรางคนางค์ พ่วงแผน		เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ สำนักงานพื้นที่พิเศษ ๔	กรรมการและ เลขานุการร่วม

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นายภัทรภณ โกศัย	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน อำเภอเมืองสุโขทัย
๒. นายสนาม สิทธิวงศ์	หัวหน้าแผนกบริการลูกค้าและการตลาด การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสุโขทัย
๓. นายชัยเดช ทุมรัตน์	หัวหน้าสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเก่า
๔. นางสาวณธชา ธวัชรัตนโชติ	หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ (นักบริหารงานทั่วไป) เทศบาลตำบลเมืองเก่า
๕. นายปฏิรูป สายสินธุ์	มัคคุเทศก์เชี่ยวชาญมรดกโลก
๖. นายสุบิน เคื่อนโต	ผู้นำกลุ่มชุมชนบ้านใต้ ในเขตเทศบาลตำบลเมืองเก่า
๗. นางประเทือง ไธวัน	ผู้นำกลุ่มชุมชนสุโขทัยนคร ๑ ในเขตเทศบาลตำบลเมืองเก่า
๘. นายประสม มหาศาล	ผู้นำกลุ่มชุมชนบ้านใหม่ตระพังทอง ในเขตเทศบาลตำบลเมืองเก่า
๙. นางรัตนา ชามัก	ผู้นำกลุ่มชุมชนแม่รำพัน ในเขตเทศบาลตำบลเมืองเก่า
๑๐. นายดงเย็น ปล้องนาค	ผู้นำกลุ่มชุมชนรามใหญ่ ในเขตเทศบาลตำบลเมืองเก่า
๑๑. นางลำพรวณ อัมขาว	ผู้นำกลุ่มชุมชนรามเล็ก ในเขตเทศบาลตำบลเมืองเก่า
๑๒. นางสาววาลย์ ยิ้มเพ็ชร	ผู้นำกลุ่มชุมชนศรีชุม ในเขตเทศบาลตำบลเมืองเก่า
๑๓. นางณัฐธิดา แก้วถึง	ผู้นำกลุ่มชุมชนตระพังทองกลาง ในเขตเทศบาลตำบลเมืองเก่า
๑๔. นายกวิณภพ มากดี	พลบริการ ที่ทำการปกครองจังหวัดสุโขทัย
๑๕. นายวิรัช เสือทอง	พนักงานขับรถยนต์สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดสุโขทัย
๑๖. นายพยุท เดชมุนินทร์	เจ้าหน้าที่ประสานงานโครงการ สำนักงานพื้นที่พิเศษ ๔
๑๗. นางสาวไอรดา เกสรสกุล	เจ้าหน้าที่ประสานงานโครงการ สำนักงานพื้นที่พิเศษ ๔
๑๘. นางสาวปิยะอนงค์ คงพิรอด	เจ้าหน้าที่ประสานงานโครงการ สำนักงานพื้นที่พิเศษ ๔
๑๙. นางสาวอภิญญา พันธุ์ศรี	เจ้าหน้าที่ประสานงานโครงการ สำนักงานพื้นที่พิเศษ ๔
๒๐. นางสาวนิภาพร วงษ์คำคุณ	เจ้าหน้าที่ประสานงานโครงการ สำนักงานพื้นที่พิเศษ ๔
๒๑. นางสาวสิริญา มาติน	เจ้าหน้าที่ประสานงานโครงการ สำนักงานพื้นที่พิเศษ ๔

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๓๐ น.

ประธานกรรมการกล่าวเปิดการประชุม และดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุม

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ

- ๓.๑ การแต่งตั้งคณะกรรมการประสานและขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ตามหลักเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (Global Sustainable Tourism Criteria, GSTC) เพิ่มเติม
- ๓.๒ ผลการประกวดรางวัลสุดยอด ๑๐๐ แหล่งท่องเที่ยวยั่งยืนโลก (2021 Top 100 Destinations Sustainability Stories)
- ๓.๓ การพัฒนาเพื่อยกระดับสถานะความยั่งยืนของตำบลเมืองเก่าตามเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (GSTC) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕
 - ๑) การศึกษาและจัดทำรายงานการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (Strategic Environmental Assessment หรือ SEA)

- ๒) การจัดเก็บข้อมูลและติดตามผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของ
ตำบลเมืองเก่า
 - ๓) การศึกษาหาแนวทางนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ในรูปแบบ Circular Economy
(เศรษฐกิจหมุนเวียน) ของแหล่งท่องเที่ยวในตำบลเมืองเก่า
 - ๔) การสำรวจความคิดเห็น/ความพึงพอใจ ของชุมชนตำบลเมืองเก่าต่อการบริหารจัดการ
การท่องเที่ยว
 - ๕) การตรวจสอบคุณภาพแหล่งน้ำนันทนาการของตำบลเมืองเก่า
 - ๖) การสำรวจความหลากหลายทางชีวภาพในอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยและชุมชน
โดยรอบ
 - ๗) การส่งเสริมสถานประกอบการที่พักเข้าสู่มาตรฐานโรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- ๓.๔ กระบวนการจัดทำแผนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตำบลเมืองเก่า ตามเกณฑ์การท่องเที่ยว
อย่างยั่งยืนโลก (GSTC)

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

- ๔.๑ การสร้างความภาคภูมิใจและการประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้รางวัลแหล่งท่องเที่ยวยั่งยืน
๑๐๐ แห่งของโลก ประจำปี ๒๕๖๔ ของเมืองเก่า สุโขทัย
- ๔.๒ คู่มือการจัดการติดตามผลกระทบและคุ้มครองที่อยู่อาศัย พันธุ์สัตว์ พันธุ์พืช และระบบ
นิเวศในแหล่งท่องเที่ยวตำบลเมืองเก่า พร้อมนำเสนอการจัดการนกอพยพในวัดสระศรีและการ
จัดการปลาดุกรัสเซียในวัดตระพังทอง

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่นๆ (ถ้ามี)

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

- ไม่มี -

ข้อคิดเห็นของที่ประชุม

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

- ไม่มี -

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔

เรื่องเดิม

ตามคำสั่งจังหวัดสุโขทัย ที่ ๕๐๘/๒๕๖๔ ณ วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๔ แต่งตั้งคณะกรรมการประสานและขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยว ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ตามหลักเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (Global Sustainable Tourism Criteria, GSTC) ซึ่งได้ดำเนินการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๔ ณ โรงแรมสุโขทัย เทอเรซ รีสอร์ท แอนด์สปาอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

ข้อเท็จจริง

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการฯ ได้จัดทำรายงานการประชุมคณะกรรมการประสานและขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยว ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ตามหลักเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (Global Sustainable Tourism Criteria, GSTC) ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๔ เรียบร้อยแล้ว

ข้อเสนอเพื่อพิจารณา

พิจารณารายงานการประชุมคณะกรรมการประสานและขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยว ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ตามหลักเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (Global Sustainable Tourism Criteria, GSTC) ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๔

ข้อคิดเห็นของที่ประชุม

- ไม่มีข้อแก้ไข -

มติที่ประชุม

ที่ประชุมรับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการประสานและขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยว ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ตามหลักเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (Global Sustainable Tourism Criteria, GSTC) ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ

เรื่องที่ ๓.๑ การแต่งตั้งคณะกรรมการประสานและขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ตามหลักเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (Global Sustainable Tourism Criteria, GSTC) เพิ่มเติม

เรื่องเดิม

ที่ประชุมคณะกรรมการประสานและขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยว ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ตามหลักเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (Global Sustainable Tourism Criteria, GSTC) ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๔ ณ โรงแรมสุโขทัย เทอเรซ รีสอร์ท แอนด์สปา มีมติเพิ่มประมงจังหวัดสุโขทัย และประชาสัมพันธ์จังหวัดสุโขทัยร่วมเป็นคณะกรรมการฯ

ข้อเท็จจริง

สำนักงานพื้นที่พิเศษ ๔ (อพท.๔) ในฐานะกรรมการและเลขานุการร่วม จัดทำร่างคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการประสานและขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลเมืองเก่าฯ เพิ่มเติม เสนอนายวิรุฬ พรรณเทวี ผู้ว่าราชการจังหวัดสุโขทัย ลงนามคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการประสานและขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ตามหลักเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (Global Sustainable Tourism Criteria, GSTC) (ฉบับที่ ๒) ขณะนี้อยู่ระหว่างการออกคำสั่งตามขั้นตอน

ข้อคิดเห็นของที่ประชุม

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

ที่ประชุมรับทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการประสานและขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลเมืองเก่าฯ เพิ่มเติม

ปัจจุบัน

ผู้ว่าราชการจังหวัดสุโขทัยลงนามคำสั่งจังหวัดสุโขทัย ที่ ๓๑๑/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๕ แต่งตั้งคณะกรรมการประสานและขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยว ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ตามหลักเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (Global Sustainable Tourism Criteria, GSTC) (เพิ่มเติม) ประกอบด้วยประมงจังหวัดสุโขทัยและประชาสัมพันธ์จังหวัดสุโขทัยร่วมเป็นกรรมการ โดยมีอำนาจหน้าที่เป็นไปตามคำสั่งจังหวัดสุโขทัย ที่ ๕๐๘/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่องที่ ๓.๒ ผลการประกวดรางวัลสุดยอด ๑๐๐ แหล่งท่องเที่ยวยั่งยืนโลก (2021 Top 100 Destinations Sustainability Stories)

เรื่องเดิม

๑) นายประครอง สายจันทร์ ผู้จัดการสำนักงานพื้นที่พิเศษ ๔ กรรมการและเลขานุการร่วม คณะกรรมการประสานและขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ตามหลักเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (Global Sustainable Tourism Criteria, GSTC) ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ประสานงานแหล่งท่องเที่ยว ในการดำเนินการส่งตำบลเมืองเก่าเข้าประกวดรางวัลแหล่งท่องเที่ยวยั่งยืน ๑๐๐ แหล่งของโลก ประจำปี ๒๕๖๔ (2021 Green Destinations Top 100) โดยพัฒนาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและรวบรวมข้อมูลการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวตำบลเมืองเก่าตามเกณฑ์ Green Destinations จำนวน ๑๕ ข้อบังคับ ดังนี้

หมวดที่ ๑ การจัดการแหล่งท่องเที่ยว		หมวดที่ ๔ วัฒนธรรมและประเพณี	
๑	ผู้ประสานงานแหล่งท่องเที่ยว	๑๖	การอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม
๓	รายการทรัพย์สินของแหล่งท่องเที่ยว	๑๘	มรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้
๔	นโยบายการท่องเที่ยว	หมวดที่ ๕ ความเป็นอยู่ที่ดีทางสังคม	
หมวดที่ ๒ ธรรมชาติและทัศนียภาพ		New	ผู้อยู่อาศัยมีส่วนร่วมในการวางแผน
๕	การปกป้องธรรมชาติ	New	การสนับสนุนผู้ประกอบการท้องถิ่น
๘	ภูมิทัศน์และทัศนียภาพ	๒๔	การส่งเสริมสินค้าและบริการท้องถิ่น
หมวดที่ ๓ สิ่งแวดล้อมและสภาพภูมิอากาศ		๒๗	การป้องกันภัยและสุขภาพ และการตอบสนอง
๑๑	การขนส่งที่มีผลกระทบต่อ	หมวดที่ ๖ ธุรกิจและการให้บริการ	
๑๒	การลดปริมาณขยะ	๒๘	มาตรฐานความยั่งยืน
๑๔	การตรวจสอบการใช้พลังงาน		

๒) อพท.๔ นำข้อมูลที่ได้ไปตอบคำถามในแบบฟอร์มออนไลน์ตามเกณฑ์ Green Destinations แยกเนื้อหาจำนวน ๑๕ ข้อบังคับ ทั้งนี้ คณะกรรมการฯ สามารถอ่านคำตอบทุกข้อคำถามทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ได้จากลิงก์ และ QR Code นี้

<https://drive.google.com/drive/folders/10mMwTyXxRFdYtyeFzwr82h3qe9en44S?usp=sharing>

ลิงก์เนื้อหาตอบการส่งประกวดรางวัล Top100

๓) อพท.๔ คัดเลือกและจัดทำเรื่องราวความสำเร็จที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดี (Good Practice Story) ของตำบลเมืองเก่า นำเสนอเรื่องเครื่องสังคโลก ในชื่อ “สังคโลก ศาสตร์และศิลป์จากรุ่นสู่รุ่น” (Sangkhlok, inter-generational heritage of science and art.) พร้อมคลิปวิดีโอขนาดสั้นสำหรับใช้ในการประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยว ความยาวประมาณ ๑ นาที และคลิปวิดีโอ ความยาวประมาณ ๑๙ นาที

https://www.youtube.com/watch?v=djzLiWnslX0&t=293s&ab_channel=%E0%B8%AD%E0%B8%9E%E0%B8%974%E0%B8%AA%E0%B8%B8%E0%B9%82%E0%B8%82%E0%B8%97%E0%B8%B1%E0%B8%A2

ลิงก์คลิปวิดีโอ ความยาวประมาณ ๑๙ นาที

ข้อเท็จจริง

๑) อพท.๔ ดำเนินการสมัครเข้าร่วมการประกวด โดยใช้ชื่อเพื่อการตลาดการประชาสัมพันธ์ว่า “Mueang Kao Sukhothai”

๒) เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ.๒๕๖๔ Green Destinations Foundation ประกาศให้เมืองเก่า จังหวัดสุโขทัย เป็นแหล่งท่องเที่ยวยั่งยืน ๑๐๐ แห่งของโลก ประจำปี ๒๕๖๔ ในชื่อรางวัล The 2021 Destination Top100 Sustainability Stories

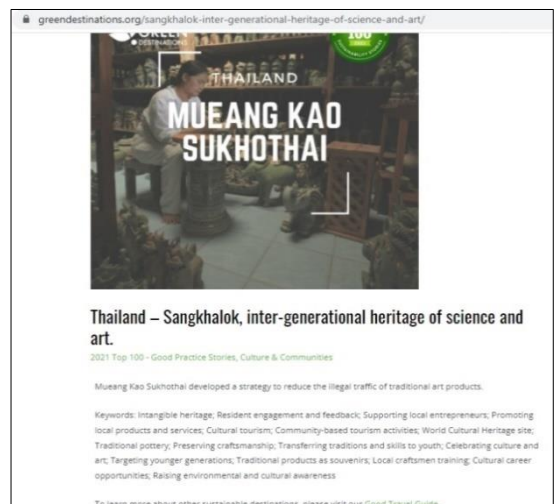
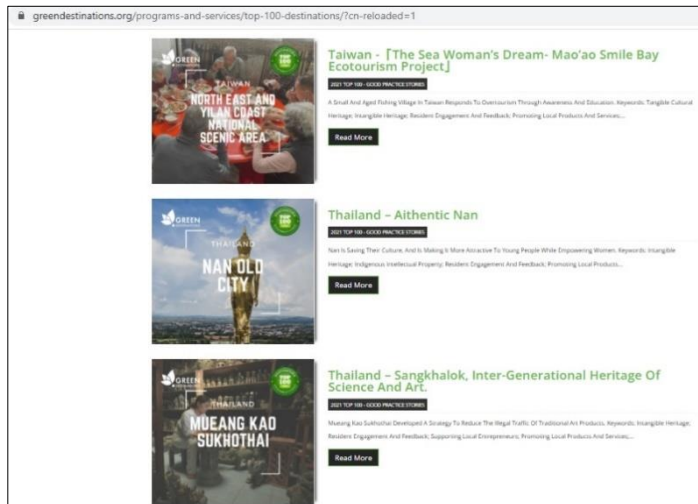
ภาพประกาศนียบัตรรางวัลที่ได้รับ

๓) ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ได้รับการประชาสัมพันธ์รางวัลนี้ผ่านทางเว็บไซต์ www.greendestinations.org และ www.goodtravel.guide

<https://greendestinations.org/sangkhalok-inter-generational-heritage-of-science-and-art>

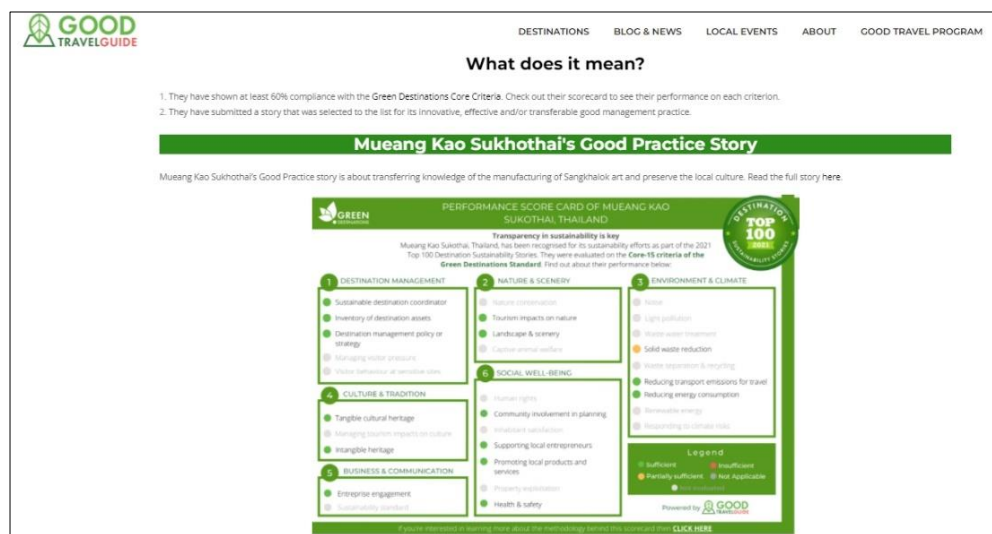
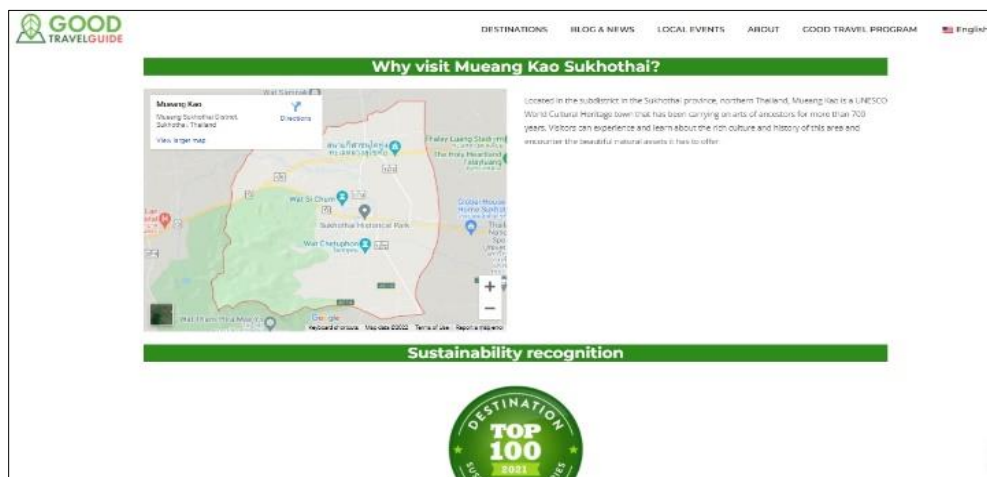
www.greendestinations.org เป็นเว็บไซต์หน่วยงานเจ้าภาพจัดการประกวดรางวัลจากประเทศเนเธอร์แลนด์ ร่วมกับภาคีการท่องเที่ยวระดับโลกอื่นๆ เช่น Travellife ITB BERLIN ฯลฯ

<https://goodtravel.guide/thailand/mueang-kao-sukhothai-green-holiday/>

www.goodtravel.guide เป็นเว็บไซต์นำเสนอกิจกรรมและแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการรับรองหรือได้รับรางวัลด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนให้นักท่องเที่ยว เน้นการนำเสนอการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบ กลุ่มเป้าหมายจึงเป็นนักท่องเที่ยวคุณภาพที่มีความรับผิดชอบต่อโลกและใส่ใจเรื่องความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ดังนั้น การเผยแพร่รางวัลดังกล่าวจะไปสู่เครือข่ายผู้ประกอบการท่องเที่ยวและยังนักท่องเที่ยวทั่วโลก ซึ่งจะมีผลให้เกิดการรับรู้ทางการตลาดได้อย่างกว้างขวาง ดึงดูดนักท่องเที่ยวคุณภาพเข้ามาสู่ประเทศไทยและจังหวัดสุโขทัย ขณะเดียวกัน การได้รับการประกาศรางวัลดังกล่าวยังเป็นความสำเร็จจากการใช้หลักเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก GSTC (Global Sustainable Tourism Criteria) มาพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตามแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืนจนได้รับการยอมรับในระดับสากล

๔) ผลคะแนนและความคิดเห็นของคณะกรรมการตรวจประเมินรางวัล

ผลคะแนน มีดังต่อไปนี้

เกณฑ์	ผลคะแนน	เกณฑ์	ผลคะแนน
1 ผู้ประสานงานแหล่งท่องเที่ยว	5	9 การอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม	5
2 รายการสินทรัพย์ของแหล่งท่องเที่ยว	5	10 มรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้	5
3 นโยบายการท่องเที่ยว	5	11 ผู้อยู่อาศัยมีส่วนร่วมในการวางแผน	4
4 การปกป้องธรรมชาติ	4	12 การสนับสนุนผู้ประกอบการท้องถิ่น	4
5 ภูมิทัศน์และทัศนียภาพ	4	13 การส่งเสริมสินค้าและบริการท้องถิ่น	4
6 การลดปริมาณขยะ	3	14 การป้องกันภัยและสุขภาพ และการตอบสนอง	5
7 การขนส่งที่มีผลกระทบต่ำ	5	15 มาตรฐานความยั่งยืน	5
8 การตรวจสอบการใช้พลังงาน	5		

เกณฑ์ข้อที่ดำเนินการได้ดีที่สุด (Best performed criteria) ได้แก่ ผู้ประสานงานแหล่งท่องเที่ยว การขนส่งที่มีผลกระทบต่ำ และการป้องกันภัยและสุขภาพ และการตอบสนอง

เกณฑ์ข้อที่ต้องปรับปรุง (Criteria to be improved) ได้แก่ การลดปริมาณขยะ

๕) ความคิดเห็นจากกรรมการต่อเรื่องราวการปฏิบัติที่ดี (Good Practice Story) ในหัวข้อ “สังคม ศาสตร์และศิลป์จากรุ่นสู่รุ่น” (Sangkhalok, inter-generational heritage of science and art)

"Mueang Kao Sukhothai has been able to preserve the traditional ceramic wares production through many interesting initiatives, including educating local communities on the relevance of the art."
- Top 100 evaluator

“เมืองเก่าสุโขทัย อนุรักษ์การผลิตเครื่องถ้วยเซรามิกแบบดั้งเดิมผ่านความคิดริเริ่มหลากหลายที่น่าสนใจ รวมถึงการให้ความรู้ชุมชนในท้องถิ่นเกี่ยวกับศิลปะแขนงต่างๆ อีกด้วย”

"By offering the local population an incentive to produce Sangkhalok art, part of the local culture was preserved."
- Top 100 evaluator

“การเสนอแรงจูงใจให้ชุมชนผลิตชิ้นงานสังคโลก เป็นส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นไว้”

ข้อคิดเห็นของที่ประชุม

ดร.ประครอง สายจันทร์ ผู้จัดการสำนักงานพื้นที่พิเศษ ๔ - กล่าวขอบคุณคณะกรรมการและภาคี ที่มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนให้ได้รับรางวัลนี้ ซึ่งมีเกณฑ์การดำเนินงานที่จะต้องดำเนินการเพื่อร่วมกันพัฒนาและยกระดับรางวัลนี้ต่อไป ตามหลักเกณฑ์ Green Destinations เป้าหมายรางวัลต่อไป คือ ระดับทองแดง เพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความมั่นใจในการท่องเที่ยวในตำบลเมืองเก่า โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวกลุ่มยุโรปซึ่งเป็นกลุ่มหลักของสุโขทัยอยู่แล้วในระยะต่อไป เราก็จะขยายพื้นที่ไปยังอำเภอศรีสัชนาลัยและอื่นๆ ต่อไป

นายเมืองแมน เกิดนานา ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุโขทัย - สอบถามเรื่องเกณฑ์ในการลดปริมาณขยะนั้น หากส่งเสริมการเข้ามาของนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวจำนวนมากจะก่อให้เกิดขยะจำนวนมากตามมา ดังนั้นเกณฑ์ในข้อนี้ เน้นการบริหารจัดการหรือการลดปริมาณขยะ

นางสาวสุรางคนางค์ พ่วงแผน เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ สำนักงานพื้นที่พิเศษ ๔ - เกณฑ์การดำเนินงานเป็นเรื่องการบริหารจัดการขยะ โดยเน้นการลดปริมาณขยะพลาสติก ซึ่งมีตัวชี้วัดที่ระบุว่าให้มีการตั้งเป้าหมายว่าจะลดปริมาณขยะลงไปที่ไหน ด้วยวิธีการใด และรวมถึงวิธีการจัดการขยะด้วย ซึ่งหมายถึงการเตรียมการหรือเพิ่มขีดความสามารถในรองรับผลกระทบที่เกิดขึ้น (Carrying Capacity)

นายณัฐพงษ์ สุขวิสิฐ ปลัดจังหวัดสุโขทัย (ประธานกรรมการ) - สอบถามว่า หน่วยงานใดมีหน้าที่ในการดำเนินการตามเกณฑ์พัฒนาการท่องเที่ยวดังกล่าว ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างไร

นางสาวสุรางคนางค์ พ่วงแผน เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ สำนักงานพื้นที่พิเศษ ๔ - ในเกณฑ์แต่ละข้อจะระบุถึงการมีส่วนร่วมของหน่วยงานและชุมชนในการแก้ไขปัญหาหรือวางแผนนโยบายในการจัดการ และประโยชน์ที่ชุมชนจะได้รับจากพัฒนาอย่างไร นั่นคือชุมชนมีส่วนร่วมในทุกกระบวนการ ยกตัวอย่างเช่น เรื่องการขนส่งที่มี

ผลกระทบต่ำ โดยการบริการรถจักรยาน รถไฟฟ้า ให้กับนักท่องเที่ยว เป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดี และยังทำให้เกิดรายได้ในท้องถิ่น ทำให้นักท่องเที่ยวมีกิจกรรมที่ทำให้อยู่ในแหล่งได้นานขึ้น รวมถึงลดปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ภายในอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

นายณัฐพงษ์ ศุขวิสิษฐ์ ปลัดจังหวัดสุโขทัย (ประธานกรรมการ) – มีข้อซักถามว่า ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุก 15 ข้อตามเกณฑ์ใช่หรือไม่

นางสาวสุรางคนางค์ พ่วงแผน เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ สำนักงานพื้นที่พิเศษ ๔ – ตอบข้อซักถามว่า กระบวนการในปีที่ผ่านมา เกณฑ์บางข้อที่พบว่าเกิดประเด็นปัญหาในด้านนั้นขึ้นมา อพท. ได้ประสานเชิญหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องและชุมชนร่วมระดมความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาและวิธีการจัดการ เช่น การป้องกันภัยและสุขภาพ และการตอบสนอง เราเชิญทุกภาคส่วนมาร่วมกันให้ข้อมูลว่าเหตุใดเกิดกับนักท่องเที่ยวบ่อยที่สุด สถานที่ใดเกิดเหตุบ่อยที่สุด เพื่อใช้เป็นฐานในการประเมินความเสี่ยงและนำไปสู่การจัดทำแผนการจัดการ ดังนั้น ทุกกระบวนการ อพท.๔ จะเชิญชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วย

นายชยพัทธ์ ทิพย์ชำนาญ เจ้าหน้าที่พัฒนาพื้นที่พิเศษ สำนักงานพื้นที่พิเศษ ๔ – การดำเนินงานพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่ตำบลเมืองเก่า เป็นความต่อเนื่องจากการประเมิน GSTC มาตั้งแต่ปีพ.ศ. ๒๕๖๒- ๒๕๖๓ โดยได้นำประเด็นปัญหาจากการเก็บข้อมูลมาเป็นข้อมูลพื้นฐาน ไปพัฒนา และดำเนินการส่งประกวดเพื่อให้เกิดหลักฐานเป็นที่ประจักษ์ว่าพื้นที่มีการบริหารจัดการตามเกณฑ์จริงและได้ผลจริง เช่น การจัดการขยะของโรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมทั้งตัวเลขและวิธีการหรือแผนการจัดการขยะ

ดร.ประครอง สายจันทร์ ผู้จัดการสำนักงานพื้นที่พิเศษ ๔ – ข้อเท็จจริงผลการดำเนินการตามเกณฑ์นั้นมาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมด มีการทำงานตามปกติอยู่ อพท.๔ มิได้เป็นฝ่ายดำเนินการ เช่น การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน รถไฟฟ้า จัดการขยะ ความปลอดภัย ฯลฯ เกณฑ์รางวัล Top100 จำนวน ๑๕ ข้อมาตรฐานนั้น เป็นส่วนหนึ่งของเกณฑ์การประเมินของ Green Destinations ซึ่งมีทั้งหมด ๑๐๐ ข้อ โดย อพท.๔ เป็นฝ่ายเลขาฯ หรือผู้ทำใบสมัคร กล่าวคือเป็นหน่วยรวบรวมการทำงานของแต่ละหน่วยงาน เพื่อตอบแต่ละเกณฑ์ และเพิ่มเติมการทำงานในส่วนที่ยังขาดอยู่ โดยมีชุมชนผู้เป็นเจ้าของพื้นที่ รวมทั้งหน่วยงานแต่ละแห่งทำตามหน้าที่ตามปกติและร่วมกันรวบรวมข้อมูลตามเกณฑ์เป็นฐานข้อมูลในการส่งประกวด โชคดีที่พื้นที่ดำเนินการด้านพัฒนาการท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวมาเป็นเวลานาน ซึ่งทุกคนทำแต่ละเรื่องเหล่านี้มานานแล้ว จึงทำให้มีข้อมูลเยอะที่ทำให้ผ่านเกณฑ์ ๑๕ ข้อนั้นได้ ซึ่งในประเทศไทยมีเมืองที่ได้รับรางวัลแล้วได้แก่ เกาะพระทอง เชียงคาน เมืองน่านได้รางวัล ๒ ปี ช้อน และเมืองเก่าสุโขทัย

นายณัฐพงษ์ ศุขวิสิษฐ์ ปลัดจังหวัดสุโขทัย (ประธานกรรมการ) – ขอบขอบคุณหน่วยงานในการร่วมดำเนินงานเพื่อได้รับรางวัลนี้มาให้กับตำบลเมืองเก่า สุโขทัย ฝากทุกภาคส่วนในการร่วมกันให้ข้อมูลและขับเคลื่อนต่อไป

มติที่ประชุม

ที่ประชุมรับทราบ

เรื่องที่ ๓.๓ การพัฒนาเพื่อยกระดับสถานะความยั่งยืนของตำบลเมืองเก่า

ตามเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (GSTC) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

หลักเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (Global Sustainable Tourism Criteria หรือ เกณฑ์ GSTC) คำนึงถึงการเพิ่มผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว (Maximize Benefit) และลดผลกระทบจากการท่องเที่ยว (Minimize Negative Impact) โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่างๆ และผู้มีส่วนได้เสีย เกณฑ์ GSTC-D มีทั้งหมด ๔๑ ข้อ ประกอบด้วย ๑๐๕ ตัวชี้วัด แบ่งเป็น ๔ หมวด คือ

A	ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	C	การเพิ่มผลประโยชน์และลดผลกระทบเชิงลบด้านวัฒนธรรมแก่ชุมชนและนักท่องเที่ยว
B	การเพิ่มผลประโยชน์และลดผลกระทบเชิงลบด้านสังคม-เศรษฐกิจแก่ชุมชนท้องถิ่น	D	การเพิ่มผลประโยชน์และลดผลกระทบเชิงลบด้านสิ่งแวดล้อม

การประเมินสถานะความยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยว จะใช้ระบบประเมินตามเกณฑ์ GSTC ทุกข้อโดยผู้เชี่ยวชาญ ที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรของสภากรรมการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (Global Sustainable Tourism Council) และได้รับประกาศนียบัตรรับรองผลการสอบภาคภาษาอังกฤษ ประกอบด้วย คณาจารย์มหาวิทยาลัย และเจ้าหน้าที่ อพท. โดยข้อมูลที่ได้จากการประเมินจะทำให้ทราบถึงจุดแข็ง (จุดขาย/ศักยภาพ) และจุดอ่อน (ปัญหา) ซึ่งมีประโยชน์สำหรับการวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืนได้

ผลการประเมินจะแบ่งระดับความยั่งยืนตามสีที่กำหนด ดังนี้

- สีแดง** คือ มีปัญหาที่ต้องแก้ไข หรือ มีความเสี่ยงที่ต้องป้องกัน
- สีชมพู** คือ มีมาตรการและกิจกรรมของหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่
- สีเหลือง** คือ มาตรการนั้นและถูกนำไปปฏิบัติในพื้นที่หรือในกลุ่มเป้าหมาย
- สีเขียว** คือ บรรลุผลสัมฤทธิ์ (Outcome) ตามเป้าหมายที่กำหนด

อพท. จัดให้มีการประเมินระดับสถานะความยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยวตำบลเมืองเก่าตามเกณฑ์ GSTC ทุกข้อในปีพ.ศ. ๒๕๖๒ ส่วนในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ และ พ.ศ. ๒๕๖๔ เลือกประเมินบางข้อที่ดำเนินการประสานการพัฒนาระดับสถานะความยั่งยืน ผลการประเมิน ดังนี้

ข้อ	คำอธิบาย	2562	2563	2564	2565
A ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน					
A1	แผนยุทธศาสตร์ความยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยว	เหลือง			◆
A2	องค์กรจัดการแหล่งท่องเที่ยว	ชมพู			
A3	การติดตามดูแล	เหลือง			
A4	การจัดการท่องเที่ยวตามฤดูกาล	ชมพู			
A5	การปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ	เหลือง			
A6	คลังข้อมูลสถานที่และทรัพยากรด้านการท่องเที่ยว	ชมพู		เหลือง	
A7	การปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อกำหนดและ/หรือนโยบาย	ชมพู			
A8	สถานที่ท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับทุกคน	เหลือง			
A9	กฎหมายและข้อบังคับการดำรงรักษาไว้ซึ่งแหล่งท่องเที่ยว	เหลือง			
A10	การตรวจสอบและรายงานความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว	ชมพู			
A11	การสนับสนุนหลักเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในธุรกิจ	ชมพู	เหลือง		◆
A12	ระบบป้องกันและรักษาความปลอดภัย	เหลือง			
A13	การตอบรับต่อสถานการณ์ฉุกเฉิน	เหลือง			
A14	การประชาสัมพันธ์ข่าวสาร	เขียว			
B การเพิ่มผลประโยชน์และลดผลกระทบเชิงลบทางสังคม-เศรษฐกิจแก่ชุมชนท้องถิ่น					
B1	การติดตามผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ	เขียว			◆
B2	โอกาสในการประกอบอาชีพของคนท้องถิ่น	เหลือง			
B3	การมีส่วนร่วมในสังคม	เหลือง			
B4	ความคิดเห็นของชุมชนท้องถิ่น	ชมพู	เหลือง	◆	◆
B5	การเข้าถึงพื้นที่ของคนในท้องถิ่น	เขียว			

ข้อ	คำอธิบาย	2562	2563	2564	2565
B6	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว	เหลือง			
B7	การป้องกันการแสวงหาผลประโยชน์โดยไม่ชอบธรรม	เขียว			
B8	การสนับสนุนชุมชน	ชมพู			◆
B9	การสนับสนุนธุรกิจท้องถิ่นและการค้าโดยชอบธรรม	เหลือง			
C การเพิ่มผลประโยชน์และลดผลกระทบเชิงลบทางวัฒนธรรมแก่ชุมชนและนักท่องเที่ยว					
C1	การปกป้องดูแลสถานที่ท่องเที่ยว	เขียว			
C2	การจัดการนักท่องเที่ยว	เหลือง			
C3	พฤติกรรมนักท่องเที่ยว	เหลือง			
C4	การปกป้องมรดกทางวัฒนธรรม	เหลือง			
C5	การให้ข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว	เหลือง			
B6	ทรัพย์สินทางปัญญา	เหลือง			
D การเพิ่มผลประโยชน์และลดผลกระทบด้านลบทางสิ่งแวดล้อม					
D1	ความเสี่ยงทางด้านสิ่งแวดล้อม	เหลือง			◆
D2	การปกป้องระบบนิเวศที่มีความเปราะบาง	ชมพู		◆	◆
D3	การปกป้องพันธุ์ไม้และสัตว์ป่า	ชมพู	เหลือง		
D4	ปรากฏการณ์เรือนกระจก	เหลือง			
D5	การประหยัดพลังงาน	เหลือง			
D6	ประสิทธิภาพการใช้น้ำ	เหลือง			
D7	การควบคุมการใช้น้ำ	แดง	ชมพู		◆
D8	คุณภาพน้ำ	ชมพู		เหลือง	
D9	การจัดการน้ำเสีย	ชมพู			
D10	การลดปริมาณขยะ	เหลือง		◆	◆
D11	มลภาวะทางแสงและเสียง	ชมพู			
D12	การเดินทางที่มีผลกระทบต่ำ	เหลือง			

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) กำหนดให้องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) หรือ อพท. รายงานความก้าวหน้าในการบริหารการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เมื่อสิ้นสุดแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ระยะที่ ๑ ดังนั้น ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ อพท. จึงจัดให้มีการประเมินแหล่งท่องเที่ยวตำบลเมืองเก่าตามเกณฑ์ GSTC ทุกข้อใหม่อีกครั้ง เพื่อติดตามความก้าวหน้าในการพัฒนาระดับสถานะความยั่งยืนเปรียบเทียบกับปีฐาน (พ.ศ. ๒๕๖๒) โดย อพท.๔ จะประสานกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อขอข้อมูลประกอบการประเมินต่อไป ในช่วงเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม ๒๕๖๕

ข้อคิดเห็นที่ประชุม

นายณัฐพงศ์ สุวสิษฐ์ ปลัดจังหวัดสุโขทัย (ประธานกรรมการ) - ขอให้กรรมการขยายความเพิ่มเติม

ดร.ประครอง สายจันทร์ ผู้จัดการสำนักงานพื้นที่พิเศษ ๔ - GSTC เป็นเกณฑ์มาตรฐานด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทั้งหมด ๔ ด้าน ซึ่งเกี่ยวข้องกับทุกองค์ประกอบในตำบลเมืองเก่า โดยเฉพาะท้องถิ่น ชุมชนผู้ประกอบการในพื้นที่ในการร่วมกันทำงานขับเคลื่อน โดยมี อพท.๔ ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสุโขทัยเป็นพี่เลี้ยง เรื่องนี้เราจะต้องค่อยๆ ทะยอยทำความเข้าใจกันไป ซึ่งเราทำร่วมกันมา ๓ ปีแล้ว เราโชคดีที่เมืองเก่ามีการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมมาดีอยู่แล้ว จึงตอบเกณฑ์ได้ในหลายๆ ข้อ จึงขอความร่วมมือทุกท่านร่วมกันทำงานต่อไปให้ทั้ง ๔๑ ข้อของเกณฑ์ GSTC บรรลุผล หรือ ๑๐๐ ข้อของเกณฑ์ Top100 เท่ากับว่าทำได้สองเรื่อง วิธีง่ายๆ ในการทำงานคือ อย่าให้มีสีแดง สีชมพูก็ดีขึ้น สีเหลืองก็อบติ ส่วนดีที่สุดคือ สีเขียว นี่คือนี่ที่เรา กำลังทำกัน และกำลังทำกันต่อไป

นายณัฐพงศ์ สุขวิสิษฐ์ ปลัดจังหวัดสุโขทัย (ประธานกรรมการ) – กังวลว่าการดำเนินการตามเกณฑ์ด้านต่างๆ จะเป็นภาระของอพท.๔ ในการดำเนินงานผู้เดียว หน่วยงานอื่นๆ ได้มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อน โดยเฉพาะชุมชนมีส่วนร่วมหรือไม่

นายชยพัทธ์ ทัพย์ชำนาญ เจ้าหน้าที่พัฒนาพื้นที่พิเศษ สำนักงานพื้นที่พิเศษ ๔- ในปีนี้จะมีการประเมินสถานะความยั่งยืนตามเกณฑ์ครบทุกข้ออีกครั้งเหมือนกับปี 2562 อพท.๔ จึงจะเข้าไปขอข้อมูลและรวบรวมการดำเนินงานจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

เรื่องที่ ๓.๓ การพัฒนาเพื่อยกระดับสถานะความยั่งยืนของตำบลเมืองเก่าตามเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (GSTC) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ (ต่อ)

ในปี พ.ศ.๒๕๖๕ นี้ จะยังคงมีการประสานการพัฒนาต่อเนื่องตามเกณฑ์ GSTC ในข้อต่างๆ ดังนี้

๑) การศึกษาและจัดทำรายงานการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (Strategic Environmental Assessment หรือ SEA)

GSTC ข้อ D1 ความเสี่ยงทางด้านสิ่งแวดล้อม

เหลือง

คำอธิบายเกณฑ์ :

แหล่งท่องเที่ยวควรมีการระบุความเสี่ยงทางด้านสิ่งแวดล้อมและระบบในการแก้ปัญหาระบบความเสี่ยงเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

ตัวชี้วัด :

IN-D1.a. มีการประเมินความยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยวในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา เพื่อระบุความเสี่ยงทางด้านสิ่งแวดล้อม

IN-D1.b. มีระบบในการแก้ไขปัญหาความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมเหล่านี้

GSTC ข้อ A1 แผนยุทธศาสตร์ความยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยว

เหลือง

คำอธิบายเกณฑ์ :

แหล่งท่องเที่ยวมีการดำเนินตามกลยุทธ์ในการบริหารจัดการด้านความยั่งยืน ซึ่งพิจารณาตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่ที่จัดการท่องเที่ยว ตลอดจนพิจารณาจากสภาพสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม คุณภาพสุขอนามัย ความปลอดภัย และความงามตามธรรมชาติ อันเกิดจากความร่วมมือของประชาชน

ตัวชี้วัด :

IN-A1.a. มีแผนยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นความยั่งยืนของการท่องเที่ยว และครอบคลุมประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม คุณภาพ สุขอนามัย และความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว

IN-A1.b. มีแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีการปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันและเปิดเผยต่อสาธารณะ

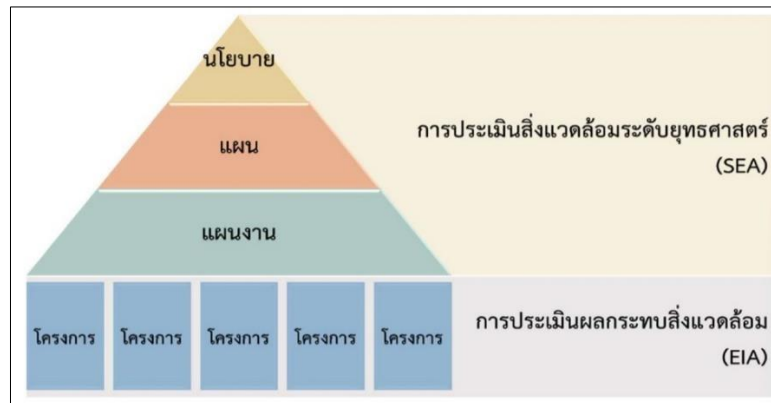
IN-A1.c. มีแผนยุทธศาสตร์ที่ได้รับการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วมจากประชาชน

IN-A1.d. มีการสนับสนุนจากภาคการเมืองในการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ และมีหลักฐานของการนำไปปฏิบัติ

การประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (SEA) คืออะไร ?

๑. SEA สนับสนุนให้มีการพิจารณา “สิ่งแวดล้อม” และ “สังคม” อย่างเท่าเทียมกับ “เศรษฐกิจ” เป็นกระบวนการที่ใช้ในการคาดการณ์ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมอันเกิดจากการดำเนินนโยบาย (Policy) แผน (Plan) และแผนงาน (Program) ของการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือที่อาจก่อให้เกิดความสูญเสียหรือเสื่อมสภาพของสังคมหรือ

สิ่งแวดล้อมที่ไม่สามารถกลับคืนได้ หรืออาจทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสิ้นเปลือง ซึ่งจะช่วยให้ประหยัดงบประมาณในการพัฒนาประเทศ ซึ่งเป็นข้อสำคัญที่ทำให้ SEA มีความแตกต่างจากการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment: EIA)

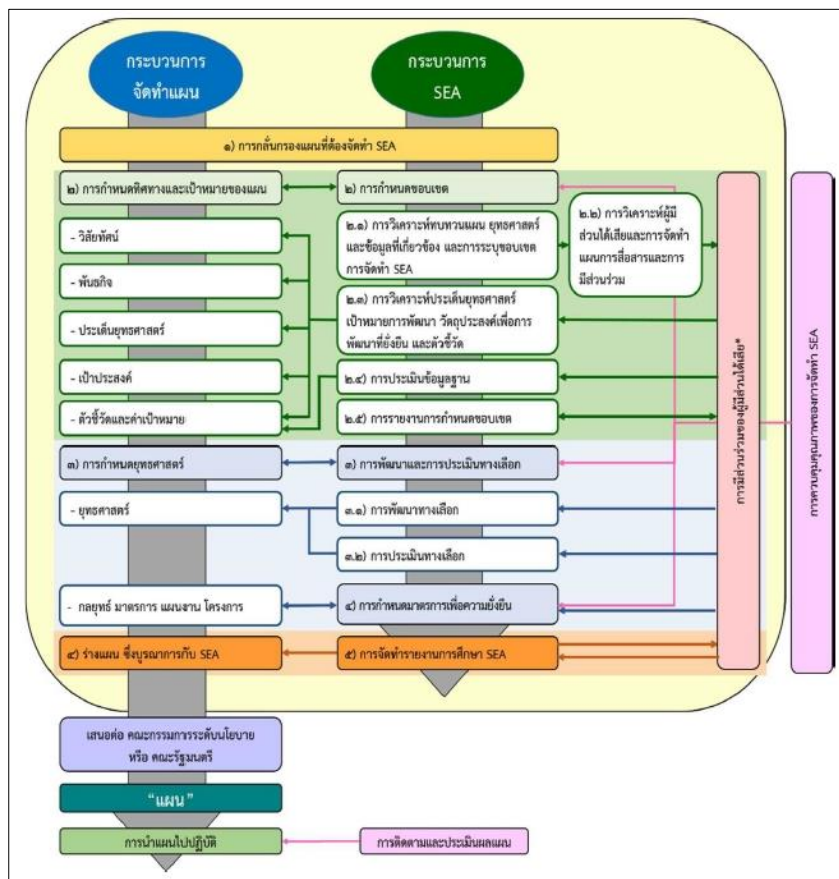

๒. SEA เป็นเครื่องมือเชิงรุกที่นำไปสู่ความเข้าใจในสาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมมากกว่าที่จะเข้าไปดูผลที่เกิดขึ้นจากปัญหาเหล่านั้น ทำให้ทบทวนแผนสามารถดำเนินการเชิงรุกได้ในประเด็นปัญหาสิ่งแวดล้อมได้ในระดับท้องถิ่นไปจนถึงระดับโลก เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change)

๓. เป็นกระบวนการที่มีการพิจารณาและเสนอแนะทางเลือก รวมทั้งการคาดการณ์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมในแต่ละทางเลือก เพื่อหาแนวทางที่ดีที่สุดในการลด ป้องกัน และชดเชยผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และเพื่อให้การดำเนินการประสบความสำเร็จในเชิงบวกมากที่สุด

๔. เป็นกระบวนการที่สาธารณชนสามารถมีส่วนร่วมได้ โดยมีการดำเนินการหลากหลายวิธี เช่น การเผยแพร่ให้ได้รับทราบข้อมูลข่าวสาร การรับฟังความคิดเห็นของสาธารณะ การพิจารณาทางเลือก ซึ่งรวมถึงทางเลือกของการไม่พัฒนาด้วย (No Action Alternative) หากพบว่ามีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง หรือไม่มีมาตรการป้องกันแก้ไขที่มีประสิทธิภาพ

กระบวนการจัดทำ SEA จากแผนยุทธศาสตร์

ประโยชน์ของการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (SEA)

1. SEA ช่วยเตือนผู้มีอำนาจตัดสินใจตั้งแต่แรก ให้ทราบถึงทางเลือกในการพัฒนา ที่ไม่ยั่งยืน ทำให้ทางเลือกที่จะเป็นปัญหาได้ถูกคัดออกไปตั้งแต่แรก ในช่วงเวลาที่ทรัพยากรต่างๆ (เงิน, เวลา) ยังถูกใช้ไปไม่มาก
2. SEA ช่วยให้นักวางแผนสามารถรวบรวมและวิเคราะห์ปัจจัยนำเข้าต่างๆ จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการจัดทำแผนในระดับต่างๆ
3. การนำ SEA มาปฏิบัติอย่างเหมาะสมช่วยลดการคุกคาม ซึ่งส่งผลให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงในการเยียวยา
4. การนำ SEA มาใช้จะช่วยให้ผู้มีอำนาจตัดสินใจสามารถนำความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียมาพิจารณา ตั้งแต่เริ่มต้นของกระบวนการวางแผน ซึ่งจะลดความเสี่ยงของการชะงักงันหรือทางตันที่เกิดขึ้นในระหว่างการตัดสินใจโครงการต่าง ๆ

ดังนั้น ขอบเขตและระดับการใช้ SEA จะสนับสนุนการวางแผนในระดับนโยบาย (Policy) แผน (Plan) และแผนงาน (Program) ของการพัฒนา *มิใช่* ในระดับโครงการ (Project) เพื่อให้การวางแผนในระดับการใช้ SEA นั้น เป็นกรอบระดับยุทธศาสตร์ของการพัฒนาในระดับสูงกว่า กว้างกว่า และมีความเชื่อมโยงกับการพิจารณาตัดสินใจการดำเนินงานในระยะยาว

การดำเนินการ :

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ อพท.๔ ได้ดำเนินการจ้างที่ปรึกษามาประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (SEA) ของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่พิเศษมรดกโลกสุโขทัย-ศรีสัชกาลาลัย-กำแพงเพชร (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐) โดยจะดำเนินการประสานเชิญหน่วยงานต่างๆ และผู้แทนชุมชนเข้าร่วมกระบวนการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นในแต่ละขั้นตอน ซึ่งเป็นไปตามคู่มือการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) และแนวทางการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ Strategic Environmental Assessment Guideline ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งผลของการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (SEA) ในครั้งนี้ จะนำไปสู่การปรับปรุงหรือการจัดทำแผนงานใหม่ที่เหมาะสมยิ่งขึ้น

ผลผลิต :

- รายงานเชิงวิชาการที่ปรากฏวิธีการส่งเสริม บรรเทา ลดผลกระทบประเด็นปัญหาต่างๆ โดยระบุถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแต่ละกิจกรรมหรือโครงการ รวมถึงช่วงปีที่จำเป็นต้องดำเนินการ และข้อเสนอแนะที่ครอบคลุมตามระยะเวลาของแผนยุทธศาสตร์
- รายงานฉบับประชาชน เพื่อใช้สื่อสารให้ข้อมูล และชี้แจงต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งเน้นสรุปประเด็นสำคัญ และใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย

ข้อคิดเห็นของที่ประชุม

นายณัฐพงศ์ บุญคำ ผู้อำนวยการฝ่ายปฏิบัติการ สำนักงานพื้นที่พิเศษ ๔ - การดำเนินงานตามเกณฑ์ GSTC นั้น ผลการประเมินการพัฒนาร่วมกันมาตั้งแต่ปี 2562 แสดงให้เห็นว่าด้าน D สิ่งแวดล้อมเป็นด้านที่น่ากังวลที่สุด ซึ่งเคยมีข้อที่อยู่ในระดับสีแดงและมีสีชมพูอยู่เยอะมาก นอกจากนี้ รัฐบาลและหน่วยงานของรัฐทุกกระทรวงให้ความสำคัญกับด้านสิ่งแวดล้อมมากขึ้นด้วย ดังนั้น การประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์จึงสำคัญ เมื่อไปรายงานต่อรัฐบาลและสภาพัฒน์จะได้มั่นใจได้ว่าเราดำเนินการไปได้อย่างสมดุลและมั่นคง

มติที่ประชุม

ที่ประชุมรับทราบ

๒) การจัดเก็บข้อมูลและติดตามผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวของตำบลเมืองเก่า

GSTC ข้อ B1 การวัดผลของผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยว

เขียว

คำอธิบายเกณฑ์ :

สภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวในนั้น ๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อมจะต้องได้รับการจัดบันทึกและรายงานต่อสาธารณะอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง หมายรวมถึง จำนวนการใช้จ่ายของผู้มาเที่ยว รายรับต่อห้องพัก อัตราการจ้างงาน ตลอดจนข้อมูลการลงทุน

ตัวชี้วัด :

IN-B1.a. มีการติดตามและรายงานข้อมูลการใช้จ่ายของผู้มาเที่ยว รายรับต่อห้องพัก อัตราการจ้างงาน และข้อมูลการลงทุน เป็นประจำ

IN-B1.b. มีการติดตามและรายงานผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อม อย่างน้อยปีละครั้ง

IN-B1.c. มีการเก็บข้อมูลและรายงานต่อสาธารณชนเกี่ยวกับอัตราการจ้างงานในภาคการท่องเที่ยว ที่จำแนกการจ้างงานตามเพศสภาพและช่วงอายุ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่มีศักยภาพ คือ การยอมรับด้านการท่องเที่ยวที่ไม่เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจท้องถิ่น กิจกรรมต่างๆ ของการท่องเที่ยวต้องไม่เกิดความขัดแย้งกับภาคเศรษฐกิจอื่นๆ และไม่ทำให้รายได้ของชุมชนท้องถิ่นลดลง สามารถประเมินการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวปัจจุบันและแนวโน้มอนาคตของชุมชนจากกิจกรรมการพัฒนาทางการท่องเที่ยว พร้อมทั้งแนวทางเพิ่มขีดความสามารถและลดผลกระทบทางลบในการรองรับนักท่องเที่ยว

องค์ประกอบด้านการจัดการเศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพชีวิตที่ดี แบ่งออกเป็น ๔ ประเด็น

๑. ข้อมูลด้านเศรษฐกิจที่สอดคล้องกับเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (GSTC) เช่น องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว สถิติจำนวนนักท่องเที่ยว ข้อมูลการใช้จ่ายนักท่องเที่ยว รายได้ต่อหัว การกระจายตัวของรายได้ ข้อมูลอัตราการจ้างงาน ข้อมูลการลงทุน และอื่นๆ

๒. ประสิทธิภาพในการจัดสรรรายได้ โดยพิจารณาการจัดสรรรายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยวอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง สามารถประเมินการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวปัจจุบันและแนวโน้มอนาคตของชุมชนจากกิจกรรมการพัฒนาทางการท่องเที่ยว พร้อมทั้งแนวทางเพิ่มขีดความสามารถและลดผลกระทบในการรองรับนักท่องเที่ยว

๓. ประสิทธิภาพในการส่งเสริมการยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดี หมายถึง กลุ่มพัฒนาทางการท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น เช่น การป้องกันยาเสพติด สุขอนามัย ความสามัคคี และสอดคล้องกับวิถีชีวิตดั้งเดิม

๔. การเสริมสร้างโอกาสในการเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว สินค้าและบริการของชุมชนเข้ามาอยู่ในห่วงโซ่การท่องเที่ยวหรือไม่ เช่น อาหาร การแต่งกาย การแสดง ฯลฯ ที่มาจากภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือมีการจัดสรรพื้นที่จัดจำหน่ายให้กับคนในชุมชน

๕. การให้ความสำคัญกับสิทธิมนุษยชนของทุกกลุ่มคนในการท่องเที่ยว เช่น เด็ก สตรี คนชรา คนพิการ และชนกลุ่มน้อยต่างๆ มีส่วนร่วมและได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยว

การดำเนินการ : อพท.๔ จัดจ้างที่ปรึกษาดำเนินการจัดเก็บข้อมูลด้านเศรษฐกิจและประเมินผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย และพื้นที่ในเขตเทศบาลเมืองศรีสุชนาลัย จังหวัดสุโขทัยด้วย ซึ่งจะเป็นชุดข้อมูลแยกแต่ละพื้นที่ โดยที่ปรึกษาจะศึกษาระดับการพัฒนาเศรษฐกิจความหลากหลายทางเศรษฐกิจบนพื้นฐานการพึ่งพาระหว่างกัน ลักษณะการพัฒนาพื้นที่ต่างๆ รูปแบบการลงทุน อัตราส่วนการนำเข้าและการส่งออก (การรั่วไหลของรายได้) ต้นทุนการเตรียมการและการให้บริการด้านการท่องเที่ยว โดยใช้หลักศักยภาพการรองรับด้านเศรษฐกิจเป็นฐาน

ผลผลิต :

- รายงานสรุปผลการศึกษาศึกษาการติดตามผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงอัตราการจ้างงานในภาคการท่องเที่ยวและข้อมูลการลงทุน
- ข้อเสนอแนะในการเพิ่มผลประโยชน์และลดผลกระทบเชิงลบทางสังคมเศรษฐกิจแก่ชุมชนท้องถิ่นอย่างยั่งยืนให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- ผลการวิเคราะห์โอกาสและความท้าทายของการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในบริบทของแหล่งท่องเที่ยว
- ข้อเสนอแนะในการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาท โอกาส ความท้าทายและความสำคัญของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในชุมชน โรงเรียน และสถาบันอุดมศึกษาต่อไป

ข้อคิดเห็นของที่ประชุม

นางเมตตา ลิมปวรลัย นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสุโขทัย (แทน) - เสนอแนะเพิ่มเติมการเก็บข้อมูล ด้านโรงแรมและที่พัก ในประเด็นสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการท่องเที่ยวของคนทั้งมวลและอารยสถาปัตย์ เพื่อความเต็มเต็มสำหรับการท่องเที่ยวในทุกกลุ่ม และเสนอแนะให้จัดเก็บข้อมูลความพึงพอใจจากนักท่องเที่ยวผ่านช่องทาง Social Media เช่น Facebook ของสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวต่างๆ ซึ่งเป็นข้อมูลที่นักท่องเที่ยว Feedback ด้านการให้บริการ และยังเป็นมุมมองที่สะท้อนถึงการท่องเที่ยวได้โดยตรง จะทำให้เห็นปัญหาที่เกิดจากการท่องเที่ยวได้อย่างชัดเจน

นายไชยพจน์ กัณหา สถิติจังหวัดสุโขทัย - เสนอแนะฝ่ายเลขานุการนำเสนอถึงวิธีการ ขั้นตอนในการดำเนินการจัดเก็บข้อมูลรวมถึงแบบฟอร์มการจัดเก็บให้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในด้านต่างๆ เพิ่มเติม รวมถึงให้จัดให้มีการประชุมหารือแนวทางการดำเนินงานร่วมกับคณะทำงานด้านเศรษฐกิจท้องถิ่นจากการท่องเที่ยว ร่วมกันต่อไปอีกครั้ง

นางสาวสุรางคนางค์ พ่วงแผน เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ สำนักงานพื้นที่พิเศษ ๔- การดำเนินการจัดเก็บข้อมูลด้านเศรษฐกิจและประเมินผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย อยู่ในขั้นตอนจัดจ้างที่ปรึกษา โดยทางฝ่ายเลขานุการที่ดีที่จะกำหนดให้มีการจัดประชุมร่วมกับคณะทำงานด้านเศรษฐกิจท้องถิ่นจากการท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งก่อนการดำเนินการจัดเก็บข้อมูล

นายไชยพจน์ กัณหา สถิติจังหวัดสุโขทัย - สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมในเรื่องขอบเขตการจัดเก็บข้อมูล ว่าเป็นการเก็บข้อมูลเรื่องผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจเท่านั้น หรือครอบคลุมทุกกระบวนการ โดยหากเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเฉพาะในเรื่องของผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวอาจจะได้ประโยชน์ไม่ครอบคลุม แต่หากจัดเก็บทั้งหมด จะใช้ต้นทุนเพิ่มมากขึ้น แต่จะนำมาซึ่งผลประโยชน์ในหลาย ๆ ส่วน ทั้งด้านประชากร เศรษฐกิจ สังคม และ อพท. มีแนวทางจัดเก็บข้อมูลตามตามที่ อพท. กำหนดไว้ หรือจะมีการร่วมกันหารือกำหนดแนวทางการจัดเก็บใหม่

นายณัฐพงศ์ บุญคำ ผู้อำนวยการฝ่ายปฏิบัติการ สำนักงานพื้นที่พิเศษ ๔ - การจัดเก็บข้อมูลตามเกณฑ์นั้น โดยภาพรวมจะเป็นการตอบคำถามว่า การท่องเที่ยวส่งผลต่อเศรษฐกิจและสังคมอย่างไร และการท่องเที่ยวสร้างโอกาสต่อชุมชนอย่างไร รวมถึงประเด็นของการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนอย่างไรนั้น จะต้องมีการร่วมกันออกแบบแนวทางการจัดเก็บข้อมูลร่วมกันต่อไป

นางสาวศิริพร โรจนสุกาญจน พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสุโขทัย - เสนอแนะการจัดเก็บข้อมูลเรื่องการจ้างแรงงานสตรีในจังหวัดสุโขทัย เช่น พนักงานโรงแรมผู้หญิงในกะกลางคืน หากมีการจัดเก็บ

ข้อมูลในส่วนนี้จะเป็นมุมมองที่สำคัญที่จะเกิดความสำคัญในระดับสากล รวมถึงการจับเก็บข้อมูลเรื่องสิ่งแวดล้อม สะดวกด้านการท่องเที่ยว Universal Design ก็จะเป็นการตอบโจทย์สำหรับกลุ่มคนพิการ ซึ่งทางหน่วยงานพัฒนา สังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสุโขทัย จะร่วมขับเคลื่อนไปด้วยเช่นกัน

มติที่ประชุม ที่ประชุมรับทราบ

๓) การศึกษาหาแนวทางนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ในรูปแบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ของแหล่งท่องเที่ยวในตำบลเมืองเก่า

GSTC ข้อ D10 การลดปริมาณขยะ

เหลือ

คำอธิบายเกณฑ์ :

แหล่งท่องเที่ยวจะต้องมีระบบส่งเสริมให้บริษัทต่าง ๆ ลดจำนวนขยะ การแปรรูปขยะ และนำกลับมาใช้ใหม่ และขยะที่เหลือสามารถนำมาแปรรูปหรือนำกลับมาใช้ใหม่จะต้องได้รับการกำจัดอย่างปลอดภัยและยั่งยืน

ตัวชี้วัด :

IN-D10.a. มีระบบการเก็บรวบรวมขยะที่บันทึกปริมาณขยะที่เกิดขึ้น

IN-D10.b. มีการนำแผนการจัดการขยะไปปฏิบัติ โดยมีเป้าหมายการลดปริมาณขยะที่ชัดเจน และมีแนวทางการนำขยะไปกำจัดอย่างปลอดภัย

IN-D10.c. มีแผนงานส่งเสริมให้สถานประกอบการลดและนำเศษวัสดุกลับมาใช้ประโยชน์

IN-D10.d. มีแผนงานลดการใช้น้ำดื่มบรรจุขวดของสถานประกอบการและนักท่องเที่ยว

เรื่องเดิม :

อพท.๔ จ้างผู้เชี่ยวชาญดำเนินการรวบรวมข้อมูลการจัดการขยะ ปริมาณขยะ การคัดแยกขยะ ในพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ชุมชนโดยรอบ และสถานประกอบการที่พัก

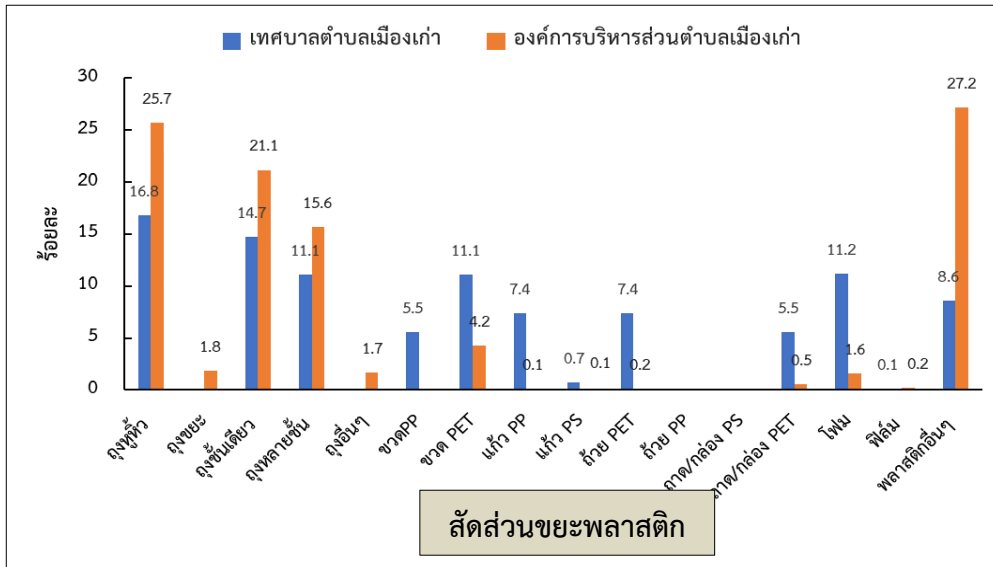
ผลการสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการขยะ พบประเด็นที่มีนัยยะสำคัญ ดังนี้

๑. อัตราการผลิตขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลเมืองเก่า ไม่รวมกับปริมาณขยะจากการจัดงานลอยกระทง ช่วงเวลาที่เกิดปริมาณขยะสูงสุดคือ เดือนตุลาคม ปี ๒๕๖๒ มีปริมาณ ๑๘๙.๒ ตัน คิดเป็น ๐.๖๔ กิโลกรัม/คน/วัน และปี ๒๕๖๓ มีปริมาณ ๑๙๙ ตัน คิดเป็น ๐.๙๐ กิโลกรัม/คน/วัน ทั้งนี้ ภาพรวมตลอดปี ๒๕๖๓ มีปริมาณขยะ ๑๔๒.๗ ตัน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๒ ที่มีปริมาณ ๑๔๐.๖ ตัน

๒. องค์ประกอบขยะมูลฝอยที่ส่งกำจัดของเทศบาลตำบลเมืองเก่า อันดับ ๑ คือ ขยะพลาสติก ร้อยละ ๔๐.๗๓ ของปริมาณขยะทั้งหมด และอันดับ ๒ คือ มูลฝอยอินทรีย์ ร้อยละ ๑๗.๘๔ ของปริมาณขยะทั้งหมด

๓. องค์ประกอบขยะมูลฝอยที่ส่งกำจัดของ อบต. เมืองเก่า อันดับ ๑ คือ มูลฝอยอินทรีย์ ร้อยละ ๓๐.๙๘ ของปริมาณขยะทั้งหมด และ อันดับ ๒ คือ ขยะพลาสติก ร้อยละ ๑๓.๒๐ ของปริมาณขยะทั้งหมด

๔. รวมขยะของเทศบาลตำบลเมืองเก่า และ อบต.เมืองเก่า มีขยะพลาสติก ร้อยละ ๕๓.๙๓ ของปริมาณขยะทั้งหมด และขยะมูลฝอยอินทรีย์ ร้อยละ ๔๘.๘๒ ของปริมาณขยะทั้งหมด

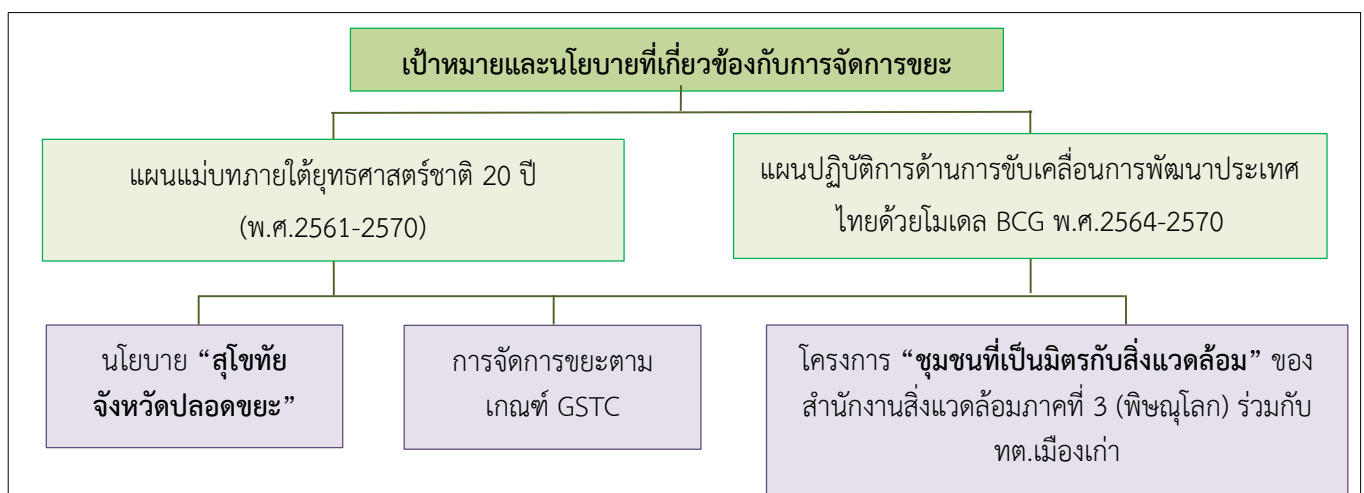

ข้อเท็จจริง :

นโยบายและโอกาสในการจัดการขยะที่สอดคล้องกับเกณฑ์ GSTC

๑. จังหวัดสุโขทัยได้ดำเนินโครงการ “จังหวัดสุโขทัย ปลอดขยะเปียก” มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ และได้ดำเนินการต่อเนื่องโดยได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง อาทิ หน่วยงานราชการทั้งระดับจังหวัดและระดับอำเภอ โรงเรียน วัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และครัวเรือนประชาชน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเตรียมการประกาศเป็นจังหวัดปลอดขยะในวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๕ อันมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการขยะทุกประเภท โดยเฉพาะขยะเปียกและขยะพลาสติก ซึ่งกำหนดเป้าหมาย “ไม่ให้มีขยะตกค้างในพื้นที่ ร้อยละ ๑๐๐”

๒. ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ได้รับการคัดเลือกจากสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๓ (จังหวัดพิษณุโลก) เข้าร่วมโครงการ “ชุมชนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมให้ชุมชนตระหนัก เข้าใจถึงปัญหา และมุ่งเน้นการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจให้เติบโตบนความสมดุลของฐานทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี ทั้งนี้เริ่มดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕ ในประเด็นด้านการจัดการขยะชุมชน

ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) หมายถึง การวางแผนหรือออกแบบมาเพื่อคืนสภาพหรือให้ชีวิตใหม่แก่วัสดุต่างๆ ในวงจรชีวิตผลิตภัณฑ์ ไม่ทิ้งไปเป็นขยะเมื่อสิ้นสุดการบริโภค แต่นำกลับมาสร้างคุณค่าใหม่ เช่น การนำกลับมาใช้ซ้ำ (reuse) การรีไซเคิล (recycling) การซ่อมแซม (repairing/refurbishment) การนำเข้าสู่กระบวนการแปรรูป (remanufacturing) โดยหมุนเวียนเป็นวงจรต่อเนื่องโดยไม่มีของเสียหรือส่งไปกำจัด

ตัวอย่างกิจกรรมที่เป็นเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) เช่น การนำขยะอินทรีย์ไปทำปุ๋ย การนำขยะรีไซเคิลได้ไปขาย การนำขวด/ถังพลาสติกไปทำกระถางต้นไม้ การนำขวดพลาสติกไปแปรรูปเป็นเสื้อผ้า การนำพลาสติกไปผลิตเม็ดพลาสติก ฯลฯ ทั้งนี้ การนำขยะไปแปรรูปเป็นน้ำมัน และการนำขยะไปเข้าสู่กระบวนการจัดการด้วยความร้อนหรือเผา ไม่นับว่าเป็นระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน เพราะว่อาจจชีวิตผลิตภัณฑ์นั้นได้สิ้นสุดแล้ว

การดำเนินการ :

ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕ อพท.๔ ดำเนินการจัดจ้างที่ปรึกษาศึกษาหาแนวทางนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ในรูปแบบ Circular Economy (เศรษฐกิจหมุนเวียน) ของแหล่งท่องเที่ยวในตำบลเมืองเก่า โดยดำเนินการดังนี้

๑. ดำเนินการสำรวจ ศึกษา และเก็บข้อมูล เพื่อให้ทราบถึงปัญหาหรือที่มาของขยะ โดยเฉพาะขยะประเภทพลาสติกและขยะเศษอาหารที่เกิดจากสถานที่ท่องเที่ยวและธุรกิจบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

๒. หาแนวทางพร้อมดำเนินการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ในรูปแบบ Circular Economy (เศรษฐกิจหมุนเวียน) ของแหล่งท่องเที่ยวในตำบลเมืองเก่า ภายใต้กรอบคิด ดังนี้

- ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) จะมีวิธีการนำขยะมาใช้ซ้ำอย่างไรให้ได้มากที่สุด
- ขยะของผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวและชุมชนแยกส่งไปใช้ซ้ำ (Reuse) หรือ รีไซเคิล (Recycle) ได้หรือไม่

๓. ติดตามการจัดกิจกรรมและต่อยอดรณรงค์และการประกวดการลดปริมาณขยะ สำหรับผู้ประกอบการร้านอาหารในตำบลเมืองเก่า ที่ได้ดำเนินการต่อเนื่องมาจากปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔

ข้อคิดเห็นของที่ประชุม

นายเมืองแมน เกิดนานา ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุโขทัย - เสนอแนะเพิ่มเติมประเด็นเรื่องขยะ หากจะนำร่องระดับท้องถิ่นเข้าสู่ระบบ Circular Economy หรือ CE ต้องมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการดำเนินงาน ซึ่งสิ่งที่สามารถดำเนินการได้ในระดับท้องถิ่น และชุมชน คือ การคัดแยกขยะ ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการบริหารจัดการขยะแต่ละประเภท ได้แก่

๑. ขยะเปียก คือ ขยะจำพวกเศษอาหาร พืชผัก ที่เหลือจากการบริโภค สามารถนำไปกำจัดในหลุมฝังกลบหรือทำเป็นปุ๋ยหมัก ใช้ในชุมชน หรือในครัวเรือน

๒. ขยะพลาสติก สามารถคัดแยก และนำไปขายได้ พลาสติกบางชนิดสามารถนำไปใช้ประโยชน์ หรือนำกลับมาใช้ซ้ำ

๓. ขยะอันตราย อาทิ กระป๋องสเปรย์ กระป๋องยากันยุง ขยะประเภทนี้ ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อได้ จำเป็นต้องมีการกำจัดให้ถูกวิธี

ดังนั้นการคัดแยกขยะ ควรมีการคัดแยกที่ถูกต้อง ยกตัวอย่าง การคัดแยกขยะจากแก้วกาแฟ ควรจะแยกออกเป็น ๓ ส่วนด้วยกัน คือ ๑) ส่วนแก้วพลาสติก ๒) ส่วนน้ำหรือน้ำแข็ง ๓) ส่วนของตัวหลอด

และในเรื่องการประชาสัมพันธ์การคัดแยกขยะนั้น เห็นสมควรให้มีการประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ถึงวิธีการคัดแยกขยะเพิ่มมากขึ้น และให้ทั่วถึง เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นของการดำเนินการต่อไป

มติที่ประชุม

ที่ประชุมรับทราบ

๔) การสำรวจความคิดเห็น/ความพึงพอใจ ของชุมชนตำบลเมืองเก่าต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยว

GSTC ข้อ B4 ความคิดเห็นของชุมชนท้องถิ่น

เหลือง

คำอธิบายเกณฑ์ :

ความคิดเห็นของชุมชนท้องถิ่น ความคิดเห็นและความพึงพอใจของชุมชนท้องถิ่น ต่อการบริหารแหล่งท่องเที่ยวจะต้องได้รับการจัดบันทึกอย่างสม่ำเสมอและรายงานต่อสาธารณะในเวลาอันสมควร

ตัวชี้วัด :

IN-B4.a. มีการเก็บรวบรวมข้อมูล บันทึก ติดตาม และรายงานผลต่อสาธารณชนเกี่ยวกับความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้นในท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยว

IN-B4.b. มีการเก็บรวบรวมข้อมูล บันทึก ติดตาม และรายงานผลอย่างสม่ำเสมอในระยะเวลาที่เหมาะสมสำรวจความคิดเห็นและความพึงพอใจของชุมชนท้องถิ่น

ทั้งนี้ ผลการสำรวจและข้อคิดเห็นของชุมชนจะต้องนำไปปรับใช้ในการดำเนินการ เพื่อให้ชุมชนมีทัศนคติที่เป็นมิตรต่อนักท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว และสถานประกอบการเพิ่มขึ้น

การดำเนินการ :

อพท.๔ จัดจ้างผู้เชี่ยวชาญสำรวจความพึงพอใจของผู้อยู่อาศัยต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่รอบอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ และ ๒๕๖๔ ซึ่งจะดำเนินการต่อเนื่องในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณด้วยแบบสอบถามปลายปิด และการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นไม่น้อยกว่า ๓๐๐ คน ได้แก่ ผู้ประกอบการ หรือภาคธุรกิจ ผู้นำชุมชน ประชาชน และเยาวชน (เฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับผลกระทบ)

ตัวอย่างคำถามการสำรวจความคิดเห็นชุมชนต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของหน่วยงานภาครัฐเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๔

ประเด็นในการเก็บข้อมูลการสำรวจความคิดเห็น/ความพึงพอใจของชุมชนต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวของตำบลเมืองเก่า มีดังนี้

๑. ความคิดเห็นและความพึงพอใจต่อนักท่องเที่ยว / การท่องเที่ยว
๒. ความคิดเห็นและความพึงพอใจของชุมชนท้องถิ่นต่อการบริหารแหล่งท่องเที่ยวของหน่วยงานรัฐ
๓. การสร้างผลประโยชน์สูงสุดกับผลกระทบทางสังคม
๔. การสร้างผลประโยชน์สูงสุดกับผลกระทบทางเศรษฐกิจ
๕. ความคิดเห็นและความพึงพอใจของชุมชนท้องถิ่นต่อการท่องเที่ยวและการบริหารแหล่งท่องเที่ยว
๖. ผลกระทบด้านสังคม-วิถีชีวิตจากการท่องเที่ยว กระณีการจัดงานประเพณีของท้องถิ่น
๗. ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาท โอกาส ความท้าทาย และความสำคัญของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของประชาชนและเยาวชนในแหล่งท่องเที่ยว

ข้อคิดเห็นของที่ประชุม

นายไชยพจน์ กัณหา สถิติจังหวัดสุโขทัย - ประเด็นในการสำรวจมีความครอบคลุมแล้ว แต่หากเป็นประเด็นของ กพร. จะมีการวัดทั้งความพึงพอใจและความไม่พึงพอใจ เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระในแต่ละด้าน และในส่วนของการเก็บข้อมูลมีความสมบูรณ์แล้ว นั่นคือการเก็บแบบสอบถาม และการ Focus Group

นายปฏิรูป สายสินธุ์ มัคคุเทศก์เชี่ยวชาญมรดกโลก - การจัดเก็บข้อมูล ควรใช้ภาษาที่ชุมชนเข้าใจและเข้าใจได้ง่าย สะดวกต่อการสื่อสาร การจัดเก็บข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริงจากคนในพื้นที่ ในชุมชนนั้น เนื่องจากคำบางคำ เป็นศัพท์เทคนิคที่ซับซ้อนเกินไป ดังนั้น เห็นควรว่าพยายามลดทอนคำศัพท์ที่ใช้คำยาก เพื่อให้อ่านและสื่อสารกันได้ง่าย

มติที่ประชุม

ที่ประชุมรับทราบ

๕) การตรวจสอบคุณภาพแหล่งน้ำนันทนาการของตำบลเมืองเก่า

GSTC ข้อ D8 คุณภาพน้ำ

เหลือง

คำอธิบายเกณฑ์ :

แหล่งท่องเที่ยวต้องมีระบบดูแลคุณภาพน้ำดื่ม และน้ำเพื่อนันทนาการโดยใช้มาตรฐานคุณภาพน้ำ และรายงานต่อสาธารณะ รวมทั้งแหล่งท่องเที่ยวจะต้องสามารถจัดการกับปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพน้ำที่เกิดขึ้นได้ตามเวลาที่เหมาะสม

ตัวชี้วัด :

IN-D8.a. มีระบบการจัดการเพื่อควบคุมคุณภาพน้ำดื่ม และน้ำเพื่อนันทนาการ และรายงานต่อสาธารณชน

IN-D8.b. ผลการควบคุมคุณภาพน้ำดื่ม และน้ำเพื่อนันทนาการได้รับการรายงานสู่สาธารณะ

IN-D8.c. มีระบบที่สามารถแก้ไขปัญหาคุณภาพน้ำได้อย่างทันท่วงที

ทั้งนี้ แหล่งน้ำมีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ปลอดภัยสำหรับการใช้งานประเภทต่างๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องมีระบบที่สามารถแก้ไขปัญหาคุณภาพน้ำได้อย่างทันท่วงที

เรื่องเดิม :

เกณฑ์ข้อนี้ระบุถึงคุณภาพน้ำดื่ม ซึ่งหมายถึงคุณภาพน้ำประปา และระบุถึงคุณภาพน้ำนันทนาการ ซึ่งในเมืองเก่า สุโขทัย คือสระต่างๆ ของอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ที่มีความสำคัญในด้านความงามทางทัศนียภาพและสำคัญกับงานประเพณีลอยกระทงเผาเทียนเล่นไฟ โดยเจตนารมณ์ของเกณฑ์ GSTC ข้อนี้ คือ ให้มีการตรวจวัดคุณภาพน้ำอย่างสม่ำเสมอ และมีระบบที่สามารถแก้ไขปัญหาคุณภาพน้ำได้อย่างทันท่วงทีทั้งน้ำประปาและน้ำนันทนาการ

ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ อพท.๔ ได้จัดจ้างผู้เชี่ยวชาญมาตรวจวัดคุณภาพน้ำผิวดิน ซึ่งประเมินได้ว่าจัดอยู่ในแหล่งน้ำประเภทที่ ๒ คือ แหล่งน้ำที่ได้รับน้ำทั้งจากกิจกรรมบางประเภท และสามารถเป็นประโยชน์เพื่อ (๑) การอุปโภคและบริโภค โดยต้องผ่านการฆ่าเชื้อโรคตามปกติและผ่านกระบวนการปรับปรุงคุณภาพน้ำทั่วไปก่อน (๒) การอนุรักษ์สัตว์น้ำ (๓) การประมง (๔) การว่ายน้ำและกีฬาทางน้ำ โดยการใช้ข้อที่ (๑) และ (๔) ต้องผ่านการฆ่าเชื้อโรคตามปกติและผ่านกระบวนการปรับปรุงคุณภาพน้ำทั่วไปก่อน

ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ อพท.๔ ประสานไปยังหน่วยงานต่างๆ เพื่อแสวงหาร่วมมือด้านบุคลากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการตรวจวัดคุณภาพน้ำผิวดิน รวมทั้งงบประมาณในการตรวจวัดคุณภาพน้ำระดับห้องแล็บ และให้คำแนะนำกับอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยได้ในการณีเกิดปัญหาคุณภาพน้ำที่อาจจะส่งกระทบกับสิ่งมีชีวิตทั้งพืชและสัตว์ รวมถึงก่อนและหลังการจัดกิจกรรมประเพณีลอยกระทงด้วย แต่ยังไม่สามารถดำเนินการตรวจวัดคุณภาพน้ำสระพังได้อย่างต่อเนื่อง ทำให้ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ยังไม่ได้มีการตรวจวัดคุณภาพน้ำนันทนาการ

การดำเนินการ : ในปี พ.ศ.๒๕๖๕ จึงจำเป็นที่จะต้องแสวงหาความร่วมมือต่อไป เพื่อให้เกิดการดำเนินการตามคู่มือการตรวจวัดคุณภาพน้ำนันทนาการตำบลเมืองเก่าและการแก้ไขปัญหาคุณภาพน้ำอย่างทั่วถึงที่ ตามที่คณะกรรมการฯ ได้ให้ความเห็นชอบแล้วในการประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๔

ข้อคิดเห็นของที่ประชุม

นายโสภณ ตรีสวัสดิ์ วรกุล ผู้อำนวยการโครงการชลประทานสุโขทัย - เรื่องปริมาณน้ำประปาในพื้นที่ตำบลเมืองเก่าไม่มีปัญหา ในส่วนน้ำนันทนาการในพื้นที่ตำบลเมืองเก่า มีเขื่อนศรีนครินทร์ซึ่งมีปริมาณน้ำเพียงพอเนื่องจากมีการจัดสรรให้เฉพาะ และเพียงพอต่อการใช้น้ำ ซึ่งไม่เกี่ยวกับการทำการเกษตรแต่อย่างใด ในส่วนข้อมูลด้านการใช้น้ำ จะต้องมีการเตรียมแผนการใช้น้ำของแต่ละเดือน หรือแต่ละปี เพื่อให้ทราบถึงการใช้น้ำว่าเดือนไหนมีค่าสูงสุด และใช้น้ำกี่ลิตรต่อเดือน ต่อปี โดยต้องให้การประปาเป็นผู้วิเคราะห์ปริมาณน้ำที่ใช้ เพื่อที่ชลประทานจะจัดสรรได้อย่างเพียงพอ

ทั้งนี้ โครงการชลประทานสุโขทัย รับเป็นเจ้าภาพในการจัดเก็บข้อมูลคุณภาพน้ำ ปริมาณน้ำ และการทดสอบคุณภาพน้ำในบริเวณอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

นายธงชัย สถิตตระกูล ผู้จัดการการประปาส่วนภูมิภาค สาขาสุโขทัย - ผู้ใช้น้ำประปาในพื้นที่เขตตำบลเมืองเก่ามีจำนวน ๒,๔๔๐ ราย โดยประมาณ ซึ่งน้ำที่นำมาผลิต นำมาจากทะเลหลวงโดยตรง และปริมาณน้ำเพียงพอต่อการใช้งานโดยทั่วไป แต่หากเป็นช่วงเทศกาลจะได้รับการร้องเรียนจากประชาชนในพื้นที่บ้าง เนื่องจากปัญหาจากการใช้น้ำที่อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยมีปริมาณมาก ในส่วนของโรงแรมไม่น่าเป็นห่วง เนื่องจากแต่ละโรงแรม มีถังกักเก็บน้ำในปริมาณที่เพียงพอต่อการให้บริการ

นายปฏิรูป สายสินธุ์ มัคคุเทศก์เชี่ยวชาญมรดกโลก - ระบบของการชลประทาน ด้านการทำงานของโบราณสถานที่เป็นทำนบพระร่วงหรือเขื่อนศรีนครินทร์ ปัจจุบันได้รับงบประมาณจากภาครัฐอุดหนุนเพื่อการกักเก็บน้ำ และระบบชลประทานยังทำงานได้ตามปกติ ซึ่งเป็นแหล่งน้ำที่สำคัญและสอดคล้องกับการเป็นมรดกโลก และเป็นที่ยอมรับจากยูเนสโก สถานที่ดังกล่าวสามารถสนับสนุนเพิ่มเติมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวได้หรือไม่ ในกรณีเป็นแหล่งนันทนาการ เช่น การพายคายัค บริเวณแหล่งน้ำโบราณ ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งทำให้เห็นภูมิทัศน์วัฒนธรรมที่เกิดขึ้น สามารถให้ชุมชนเข้าไปมีส่วนในการได้รับประโยชน์ดังกล่าวได้หรือไม่ นอกจากนี้ยังพบแหล่งขยะที่เกิดจากชุมชน เหตุคือการเข้าไปหาของป่าของคนในชุมชน และทิ้งขยะนั้น อาจจะต้องมีการจัดเก็บข้อมูลเพิ่มเติมด้วย

มติที่ประชุม

ที่ประชุมรับทราบ

๖) การสำรวจความหลากหลายทางชีวภาพในอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยและชุมชนโดยรอบ

GSTC ข้อ D2 การปกป้องระบบนิเวศที่มีความเปราะบาง

ชมพู

คำอธิบายเกณฑ์ :

แหล่งท่องเที่ยวจะต้องมีระบบการควบคุมและดูแลผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่อาจมีต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เพื่อธำรงไว้ซึ่งการรักษาถิ่นที่อยู่อาศัย พันธุ์สัตว์ ระบบนิเวศ และการป้องกันการแพร่ระบาดของแมลงและโรคต่าง ๆ

ตัวชี้วัด :

IN-D2.a. มีคลังข้อมูลที่อยู่อาศัยและพันธุ์สัตว์และพืชหายากที่เสี่ยงต่อการถูกคุกคามที่ได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัย

IN-D2.b. มีระบบการจัดการที่ติดตามผลกระทบและคุ้มครองที่อยู่อาศัย พันธุ์สัตว์และพืช และระบบนิเวศ

IN-D2.c. มีระบบป้องกันการแพร่ระบาดของสัตว์ แมลงและโรคต่าง ๆ จากภายนอกพื้นที่

ทั้งนี้ จะต้องมึระบบการจัดการที่ติดตามผลกระทบและคุ้มครองที่อยู่อาศัย พันธุ์สัตว์ พันธุ์พืช และระบบนิเวศ ซึ่งความหลากหลายทางชีวภาพของระบบนิเวศดั้งเดิมในแหล่งท่องเที่ยวจะต้องได้รับการรักษาไว้ และได้รับการยอมรับในระดับชาติ

GSTC ข้อ B8 การสนับสนุนชุมชน

ชมพู

คำอธิบายเกณฑ์ :

การสนับสนุนชุมชน แหล่งท่องเที่ยวจะต้องมีระบบที่ส่งเสริมบริษัทต่าง ๆ นักท่องเที่ยว และสาธารณชน ให้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนชุมชน และการเริ่มต้นโครงการต่าง ๆ อย่างยั่งยืน

ตัวชี้วัด :

IN-B8.a. มีแผนงานให้บริษัท นักท่องเที่ยว และสาธารณชนมีส่วนร่วมในการบริจาคสนับสนุนชุมชน การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ และโครงการริเริ่มพัฒนาต่าง ๆ อย่างยั่งยืน

เรื่องเดิม :

อพท.๔ จัดจ้างผู้เชี่ยวชาญด้านนิเวศวิทยาสัตว์และด้านพฤกษศาสตร์ สำรวจพันธุ์พืช และพันธุ์สัตว์ในปี ๒๕๖๓ และปี ๒๕๖๔ ในอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยและชุมชนโดยรอบ เพื่อจัดทำบัญชีรายชื่อพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และประเมินความเสี่ยงระบบนิเวศที่มีความเปราะบาง พร้อมด้วยสำรวจต้นไม้และวิเคราะห์ข้อมูลความสามารถในการกักเก็บคาร์บอนภายในเขตรั้วอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

การดำเนินการ :

อย่างไรก็ตาม แหล่งท่องเที่ยวตำบลเมืองเก่า ยังจำเป็นต้องระบบการติดตามการเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศอย่างต่อเนื่อง จากปัญหาต่างๆ ได้แก่

- ปัญหาขยะในแหล่งน้ำ
- ไม่สามารถตรวจวัดคุณภาพน้ำอย่างต่อเนื่องได้
- ปัญหามลพิษในบางช่วงที่อาจส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศ
- การปรับโครงสร้างทางกายภาพของแหล่งน้ำจากการขุดลอก การทำเขื่อนกั้นกีดขวาง ซึ่งจะต้องให้ความระมัดระวังและติดตามการเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศแหล่งน้ำที่อาจทำลายระบบนิเวศ และพันธุ์สัตว์ดั้งเดิม

เพื่อสร้างความตระหนัก ห่วงเห่น และรักษาระบบนิเวศที่สัมพันธ์กับเรื่องราวทางประวัติศาสตร์และวิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่น และเพื่อให้เกิดการสำรวจ ติดตาม เฝ้าระวังผลกระทบและคุ้มครองที่อยู่อาศัยของพันธุ์สัตว์ พันธุ์พืช และระบบนิเวศ จึงจะดำเนินการดังนี้

๑. กิจกรรมการสำรวจความหลากหลายทางชีวภาพของแหล่งน้ำในอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยทุกปีต่อเนื่อง โดยผู้แทนชุมชนและเยาวชนจากโรงเรียนลิไทพิทยาคม โรงเรียนศรีอินทราทิตย์ และผู้เชี่ยวชาญด้านพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ เป็นวิทยากรร่วมให้ความรู้ ความเข้าใจเรื่องระบบนิเวศและวิธีการสำรวจที่ถูกต้อง พร้อมบันทึกข้อมูลสำหรับเป็นคลังข้อมูลและติดตามความเปลี่ยนแปลงในแต่ละช่วงเวลา

ทั้งนี้ เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ได้มีการทดสอบการสำรวจเพื่อออกแบบกิจกรรมพบว่า ทรายพังในอุทยานประวัติศาสตร์จะมี ๒ ลักษณะคือ แหล่งน้ำที่มีพืชขึ้นริมตลิ่งหรือขึ้นบริเวณผิวน้ำ และแหล่งน้ำที่ไม่มีพืชขึ้นเลย ซึ่งแหล่งที่พบพืชน้ำก็จะพบความหลากหลายของสัตว์น้ำ เช่น ตัวอ่อนแมลงปอบ้าน ตัวอ่อนแมลงปอเข็ม ตัวอ่อนแมลงชีปะขาว หนอนน้ำ กุ้งฝอย หอยคัน มวนน้ำ ฯลฯ เป็นชนิดที่คนทั่วไปไม่รู้จำหรือไม่เคยเห็น จึงน่าสนใจมากสำหรับเยาวชน

๒. เปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการท่องเที่ยวในท้องถิ่นและภายใต้การสนับสนุนกิจกรรมสำรวจความหลากหลายทางชีวภาพ โดยภาคชุมชนเป็นผู้ขับเคลื่อนกิจกรรมสำรวจและเปิดรับการสนับสนุนในลักษณะของกิจกรรมเพื่อสังคม (Corporate Social Responsibility หรือ CSR) สอดคล้องกับเกณฑ์ GSTC ข้อ B8 การสนับสนุนชุมชน แหล่งท่องเที่ยวจะต้องมีระบบที่ส่งเสริมบริษัทต่าง ๆ นักท่องเที่ยว และสาธารณชน ให้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนชุมชน และการเริ่มต้นโครงการต่าง ๆ อย่างยั่งยืน เช่น ด้านสิ่งแวดล้อม โดยภาครัฐกิจ

๓. กิจกรรมพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับระบบนิเวศในพื้นที่ เพื่อสร้างกิจกรรมทางเลือกสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มครอบครัวได้เรียนรู้เรื่องราวทางประวัติศาสตร์ผ่านโบราณสถานและการจัดการน้ำผ่านแหล่งน้ำธรรมชาติต่าง ๆ พร้อมกับสัมผัสวิถีชีวิตชุมชนผ่านระบบนิเวศของอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยและชุมชนโดยรอบ บริหารการให้บริการนักท่องเที่ยวโดยชมรมส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนเมืองเก่า สุโขทัย นำเงินรายได้เข้าเป็นกองทุนเพื่อกิจกรรมสำรวจและ/หรือจัดการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ

ข้อคิดเห็นของที่ประชุม

นางสาวณิษฐา ป้อพริ้ว อุตสาหกรรมจังหวัดสุโขทัย – ห้างห้อยอาศัยอยู่ที่ต้นมะเดื่อบริเวณคลองแม่รำพัน ยังพบอยู่เป็นจำนวนมาก จะสามารถสำรวจเพิ่มเติมว่าสายพันธุ์ใด นำมาสู่การอนุรักษ์ลำคลอง และนำมาต่อยอดเพื่อพัฒนาเป็นการท่องเที่ยวได้หรือไม่

นางสาวสุรางคนางค์ พ่วงแผน เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ สำนักงานพื้นที่พิเศษ ๔ – การสำรวจห้อยนั้น เป็นโครงการที่สอดคล้องที่ อพท.๔ ได้คุยกับประธานชมรมส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนเมืองเก่า สุโขทัย ว่าในปีถัดไปนอกเหนือจากการสำรวจแหล่งน้ำแล้ว น่าจะมีการสำรวจต้นไม้ที่อยู่ริมคลองแม่รำพัน หรือต้นไม้ที่ออกดอกสวยงามในแต่ละฤดูกาล เพื่อที่จะเชื่อมโยงไปถึงอาหารการกินของคนในชุมชน ซึ่งเป็นวิถีชีวิตดั้งเดิม ว่ามีอะไรที่หายไป แล้วหรือคงอยู่ หรือมีความเสี่ยงที่จะต้องเร่งดำเนินการ

มติที่ประชุม

ที่ประชุมรับทราบ

๗) การส่งเสริมสถานประกอบการที่พิกเข้าสู่มาตรฐานโรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Hotel)

GSTC ข้อ A11 การสนับสนุนหลักเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในธุรกิจ

เหลือ

คำอธิบายเกณฑ์ :

แหล่งท่องเที่ยวให้การสนับสนุนหลักเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในกลุ่มธุรกิจต่าง ๆ ตามนโยบายของ GSTC ทั้งนี้ควรมีการจัดทำรายชื่อบริษัทที่ได้รับการรับรองและได้มาตรฐานเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับสาธารณชน

ตัวชี้วัด :

IN-A11.a. มีระบบการรับรองความยั่งยืนหรือการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

IN-A11.b. มีระบบการรับรองความยั่งยืนหรือการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมที่เป็นไปตามเกณฑ์ของ GSTC

IN-A11.c. มีการติดตามผลการดำเนินการของสถานประกอบการที่เข้าร่วมระบบการรับรองความยั่งยืนหรือการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม

IN-A11.d. มีการจัดทำรายชื่อบริษัทที่ได้รับการรับรองและได้มาตรฐาน เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับสาธารณชน

เรื่องเดิม :

เพื่อให้สถานประกอบการโรงแรม/ที่พักได้รับการพัฒนาศักยภาพ และเข้ารับประเมินตามเกณฑ์ระดับประเทศ ได้แก่ เกณฑ์โรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Hotel) ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์ GSTC อพท.๔ จึงประกาศรับสมัครโรงแรมเข้าร่วมโครงการตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๒

ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ มีโรงแรมในพื้นที่จังหวัดสุโขทัยและพิษณุโลก เข้ารับการประเมิน จำนวน ๔ แห่ง

ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีโรงแรมในพื้นที่จังหวัดสุโขทัยและกำแพงเพชร เข้ารับการประเมิน จำนวน ๕ แห่ง

ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ไม่มีสถานประกอบการที่พิกสมัครเข้าร่วมโครงการ

ผลการประเมินโรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ปี พ.ศ. ๒๕๖๒

๑. โรงแรมสุโขทัยเทรเซอร์ รีสอร์ท แอนด์ สปา	จังหวัดสุโขทัย	ระดับดีเยี่ยม (Gold)
๒. เลเจนด้า สุโขทัย รีสอร์ท	จังหวัดสุโขทัย	ระดับดีเยี่ยม (Gold)
๓. โรงแรมรัตนาศรี	จังหวัดพิษณุโลก	ระดับดี (Bronze)

ปี พ.ศ. ๒๕๖๓

๔. โรงแรมเรือนไทย	จังหวัดสุโขทัย	ระดับดีเยี่ยม (Gold)
๕. ธาราบุรี รีสอร์ท สุโขทัย	จังหวัดสุโขทัย	ระดับดีเยี่ยม (Gold)
๖. โรงแรมสุโขทัยเฮอริเทจ	จังหวัดสุโขทัย	ระดับดีเยี่ยม (Gold)
๗. โรงแรมพี พาราไดซ์	จังหวัดกำแพงเพชร	ระดับดีเยี่ยม (Gold)
๘. โรงแรมสบาย สบาย สุโขทัย	จังหวัดสุโขทัย	ระดับดี (Bronze)

กิจกรรมที่ อพท.๔ ดำเนินการส่งเสริม มีดังนี้

๑. **การเตรียมความพร้อม (Coaching)** ให้กับโรงแรมที่เข้าร่วมโครงการ โดย อพท.๔ เรียนเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจประเมินโรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ทำการประเมินในเบื้องต้นพร้อมให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นในการดำเนินงานเพิ่มเติม ก่อนการตรวจประเมินจริง

๒. **การศึกษาดูงาน** นำโรงแรมที่เข้าร่วมโครงการไปศึกษาดูงานกับโรงแรมที่ได้รับมาตรฐาน Green Hotel ภายในจังหวัดสุโขทัยและจังหวัดใกล้เคียง

๓. **การอบรม** ในหัวข้อและประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามมาตรฐานโรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น การอบรมการทำสปาให้กับผู้ประกอบการโรงแรม กิจกรรมการอบรมการผลิตไฟฟ้าด้วยเซลล์แสงอาทิตย์สำหรับผู้ประกอบการโรงแรม อบรมการจัดทำบัญชีก๊าซเรือนกระจก อบรมการจัดเก็บข้อมูลค่าน้ำ ค่า

ไฟฟ้า และปริมาณขยะ เพื่อให้ผู้ประกอบการโรงแรมเกิดความรู้ความเข้าใจและเป็นการพัฒนาศักยภาพให้แก่เจ้าหน้าที่โรงแรมที่เกี่ยวข้อง

๔. การตรวจประเมิน เจ้าหน้าที่ อพท.๔ และคณะ ร่วมสังเกตการณ์การตรวจประเมินโดยคณะกรรมการประเมินโรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมและการพิจารณาให้คะแนน

การดำเนินการ :

อพท.๔ ประกาศเชิญชวนโรงแรม/ที่พัก ในพื้นที่สุโขทัย ศรีสัชนาลัย และกำแพงเพชร เข้าร่วมรับการประเมินโรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยมีสถานประกอบการที่สนใจเข้าร่วมโครงการจำนวน ๔ แห่ง ดังนี้

พื้นที่ ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ ๑) ศรีวิไล สุโขทัย รีสอร์ท แอนด์ สปา และ ๒) เลอชาร์ม สุโขทัย รีสอร์ท

พื้นที่ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ ๑) โรงแรมศรีสัชนาลัย เฮอริเทจ ๒) ลีลาวดี รีสอร์ท

ขณะนี้อยู่ระหว่างตรวจสอบสถิติการสมัครและการจดทะเบียนจัดตั้งเป็นโรงแรมอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

ข้อคิดเห็นของที่ประชุม

นายณัฐพงษ์ สุขวิสิษฐ์ ปลัดจังหวัดสุโขทัย (ประธานกรรมการ) – มอบหมาย ฝ่ายเลขานุฯ นำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากกรรมการไปดำเนินการต่อ

มติที่ประชุม

ที่ประชุมรับทราบ

เรื่องที่ ๓.๔ กระบวนการจัดทำแผนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตำบลเมืองเก่าตามเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (GSTC)

คณะกรรมการประสานและขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยว ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ตามหลักเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (Global Sustainable Tourism Criteria, GSTC) มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. ผลักดันและขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อยกระดับสถานะความยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยวตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ตลอดจนการรักษาระดับตามที่จะได้รับการประเมินตามเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (GSTC) หรือตามมาตรฐานความยั่งยืนที่ได้รับการรับรองจากสภาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (GSTC)

๒. ขับเคลื่อนโครงการหรือกิจกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลเมืองเก่า ให้บรรลุผลความยั่งยืนได้สำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม ภายใต้การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นและภาคีพัฒนาทุกภาคส่วน

๓. ร่วมกันบูรณาการอำนาจหน้าที่และบุคลากร กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมและโครงการที่ดำเนินการในพื้นที่ตำบลเมืองเก่า ตามเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (GSTC) และตามมาตรฐาน Green Destinations เพื่อนำเสนอส่งข้อมูลให้แก่ฝ่ายเลขานุการ จัดทำข้อมูลใบสมัครส่งตำบลเมืองเก่าเข้าประกวดรางวัลสุดยอด ๑๐๐ แหล่งท่องเที่ยวยั่งยืนโลก (Global Sustainable Destinations Top 100) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ และรางวัลอื่นๆ

๔. ร่วมกันบูรณาการอำนาจหน้าที่ แผนงาน งบประมาณ เครื่องมือเครื่องใช้ และบุคลากร กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่ตำบลเมืองเก่า ตามเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (GSTC)

๕. ร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตำบลเมืองเก่าให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การ ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (GSTC) และบูรณาการการพัฒนาแผนปฏิบัติการ

๖. ติดตาม กำกับการดำเนินงาน และประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อทราบปัญหา อุปสรรค และกำหนดแนว
ทางแก้ไข และรายงานต่อผู้ว่าราชการจังหวัดสุโขทัย เพื่อพิจารณาสั่งการ และเผยแพร่ให้สาธารณชนได้รับทราบ

๗. ให้แต่งตั้งคณะกรรมการ และ/หรือ คณะทำงาน เพื่อขับเคลื่อนการบริหารการพัฒนาการท่องเที่ยว
อย่างยั่งยืนของตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ตามหลักเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (GSTC)

๘. ปฏิบัติภารกิจอื่นๆ ตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดสุโขทัยมอบหมาย

ตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการฯ ข้อที่ ๕ นั้น คณะกรรมการฯ จะต้องร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการ
พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตำบลเมืองเก่าตามเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (GSTC) ซึ่งควรจัดทำแผนพัฒนาระยะ ๕
ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ขึ้นมาก่อน แล้วจึงจัดทำแผนปฏิบัติการรายปี

กระบวนการในการจัดทำแผนนั้น ควรแบ่งเป็นการประชุมเชิงปฏิบัติการคณะย่อยแบ่งตามหมวดหมู่การ
บริหารจัดการของเกณฑ์ GSTC เป็นคณะต่างๆ ด้านล่างนี้ ซึ่งมีแต่ละคณะจะมีองค์ประกอบของกรรมการหรือหัวหน้า
หน่วยงาน ผู้ปฏิบัติหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนชุมชน และผู้ประกอบการท้องถิ่น เข้าร่วมออกแบบแผนต่างๆ ซึ่งอาจ
เชิญผู้เชี่ยวชาญแต่ละด้านให้ความรู้หรือข้อคิดเห็นประกอบ แล้วจึงรวบรวมเสนอต่อคณะกรรมการฯ พิจารณาให้
ความเห็นชอบในการประชุมครั้งต่อไป

คำสั่งองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) เลขที่ ๘๗/
๒๕๖๔ ณ วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ผู้อำนวยการ อพท. มีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนการพัฒนาการ
ท่องเที่ยว ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ตามหลักเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (Global
Sustainable Tourism Criteria, GSTC) มีองค์ประกอบคณะทำงานด้านต่างๆ ดังนี้

๑. ด้านสุขอนามัยและความปลอดภัย
๒. ด้านสวัสดิภาพและความเท่าเทียม
๓. ด้านเศรษฐกิจท้องถิ่นจากการท่องเที่ยว
๔. ด้านวัฒนธรรม
๕. ด้านผังเมืองและภูมิทัศน์
๖. ด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ข้อคิดเห็นของที่ประชุม

นางเมตตา ลิ้มปวราลัย นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสุโขทัย (แทน) - รูปแบบที่จัดทำแผนตามรายชื่อ
คณะกรรมการที่ อพท.๔ แต่งตั้งนั้น จะเกิดผลมากขึ้นถ้าทางคณะกรรมการ ประธาน ผู้ช่วยเลขาธิการ และเลขาธิการ
มาประชุมร่วมกันและมองเห็นเป้าหมายภาพใหญ่ของแผนร่วมกันให้ชัดเจนก่อน จึงจะแยกกันประชุม เพื่อให้ทิศทาง
ของแผนสอดคล้องกัน

นายพิรพงษ์ พัฒนโชครุ่งเรือง เทศบาลตำบลเมืองเก่า – ทางเทศบาลฯ ได้ประสานงานกับ อพท.๔ อยู่
เสมอ ทั้งนี้ เห็นด้วยกับท่านสาธารณสุขจังหวัดในการเชิญคณะกรรมการมาร่วมประชุมเพื่อให้เห็นภาพใหญ่ร่วมกัน
ก่อน โดยให้มีการหารือกันหรือกำหนดกรอบทิศทางให้เป็นไปตามเป้าหมายก็จะเป็นการดี โดยตำบลเมืองเก่ามีผู้ที่
พร้อมให้ความรู้ ทั้งปราชญ์ชุมชนที่มีองค์ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมและความรู้ทางสภาพแวดล้อมมาร่วมประชุมได้
อีกด้วย

มติที่ประชุม

ที่ประชุมรับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ ๔.๑ การสร้างความภาคภูมิใจและการประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้รางวัลแหล่งท่องเที่ยวยั่งยืน ๑๐๐ แห่งของโลก ประจำปี ๒๕๖๔ ของเมืองเก่า สุโขทัย

เมืองเก่า สุโขทัยได้รับรางวัลแหล่งท่องเที่ยวยั่งยืน ๑๐๐ แห่งของโลก ประจำปี ๒๕๖๔ ในชื่อ The 2021 Destination Top100 Sustainability Stories นั้น ยังไม่เป็นที่รับรู้ในวงกว้าง และยังไม่เข้าใจถึงที่มาและความสำคัญของรางวัลนี้ โดยเฉพาะภาคประชาชน ซึ่งจำเป็นต้องสื่อสารสร้างการรับรู้เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจและมีทัศนคติที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมดที่ร่วมกันพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตำบลเมืองเก่าให้ได้รับรางวัลระดับโลกนี้

เมืองเก่า สุโขทัยได้รับรางวัลนี้เพราะความร่วมมือจากหลายภาคส่วนได้ดำเนินงานตามภารกิจของตน ด้วยแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน รางวัลนี้จึงเป็นของทุกคนมิใช่เครื่องหมายยืนยันความสำเร็จของ อพท.๔ ที่ได้รับมอบหมายให้ส่งประกวดเท่านั้น

ประกาศนียบัตรรางวัลที่ได้รับระบุไว้ว่า “Mueang Kao Sukhothai Thailand has won a place among the 2021 Top 100 Destination Sustainability Stories in recognition of its efforts towards responsible tourism and distinctive appeal.” ซึ่งหมายถึง รางวัลนี้การันตีได้ว่าเมืองเก่า สุโขทัยมีความมุ่งมั่นที่จะไปสู่การท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบหรือการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน พร้อมด้วยอัตลักษณ์ที่โดดเด่น

ข้อเสนอเพื่อพิจารณา

เพื่อโปรดพิจารณา

๑. อพท.๔ ออกแบบป้ายประชาสัมพันธ์ขนาดใหญ่ให้กับหน่วยงานที่มีพื้นที่ติดตั้งป้าย ดำเนินการผลิตและติดตั้ง เช่น ป้ายของเทศบาลตำบลเมืองเก่า ป้ายหน้าอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ฯลฯ เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนหรือนักท่องเที่ยวที่เข้าไม่ถึงสื่อออนไลน์ได้รับรู้
๒. จัดทำสื่อแผ่นพับหรือใบปลิวแจกในการประชุมเพื่อสื่อสารไปยังกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
๓. อพท.๔ ออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ออนไลน์และส่งต่อให้คณะกรรมการฯ ร่วมกันแชร์ออกไปผ่านแอปพลิเคชันไลน์ และเฟซบุ๊กของหน่วยงานต่างๆ
๔. อพท.๔ ผลิตสติ๊กเกอร์สำหรับแจกจ่ายให้ผู้สนใจติดต่อขอรับได้ที่ สำนักงาน อพท.๔ อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย เทศบาลตำบลเมืองเก่า อบต.เมืองเก่า
๕. จัดทำประกาศนียบัตรมอบให้หน่วยงานและสถานประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการได้รับรางวัลนี้ โดยผู้ว่าราชการจังหวัดสุโขทัยลงนาม

ข้อคิดเห็นของที่ประชุม

นายศรัชัย ศรีสถาน ประชาสัมพันธ์จังหวัดสุโขทัย - การประชาสัมพันธ์ถือว่าเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งทุกขั้นตอนตั้งแต่ก่อนเริ่ม ระหว่าง และหลังการดำเนินงาน การที่ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมต่างๆ ประชาชนต้องรับรู้วัตถุประสงค์ มีความเข้าใจในเป้าหมาย เพื่อสร้างความภาคภูมิใจในเทศบาลตำบลเมืองเก่า นอกจากนี้ การสร้างป้ายประชาสัมพันธ์ยังเป็นการเพิ่มการรับรู้ในทุกกลุ่มวัย หากเน้นการประชาสัมพันธ์ในสื่อ Social Media อย่างเดียวนั้น ประชาชนอาจจะเข้าไม่ถึง

นอกจากนี้ ควรเน้นสื่อกิจกรรมสร้างการรับรู้และสร้างการเข้าใจอย่างมีส่วนร่วม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แผนพัฒนาฯ ที่ กำลังจะจัดให้มีขึ้นนั้น ควรต้องมีการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ทราบถึงการดำเนินการของแผนในแต่ละด้าน เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ทั้งเรื่องสิ่งแวดล้อม เรื่องระบบนิเวศ เรื่องชีวภาพต่างๆ ที่ต้องใช้ความร่วมมือหลายฝ่าย ต้องสร้างความเข้าใจให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและรับรู้ว่าจะทำเพื่อตำบลเมืองเก่าอย่างไร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งเอาไว้ ควรมีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องและมีความถี่ รวมถึงให้มีรูปแบบที่หลากหลายและต่อเนื่องสร้างแรงกระตุ้นและสร้างความตระหนักในการพัฒนาร่วมกันตามแผนงานที่กำหนดไว้

นางเมตตา ลิ้มพรวราลัย นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสุโขทัย (แทน) - เรื่องการประชาสัมพันธ์ เจ้าของพื้นที่ เช่น เทศบาลตำบลเมืองเก่า องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเก่า รวมถึงโรงแรมที่อยู่ในเขตเมืองเก่าควรมีการประชาสัมพันธ์ผ่านทางเว็บไซต์ของตนเอง โดยขึ้นโลโก้ (Logo) เพื่อยืนยันว่าตำบลเมืองเก่าเป็นเมืองที่ได้รับรางวัล Top100 หากนักท่องเที่ยวเข้าชมเว็บไซต์ก็สามารถรับรู้ได้ว่าตำบลเมืองเก่าเป็นเมืองที่ได้รับรางวัล Top100 แล้ว ในส่วนของสติ๊กเกอร์หากเป็นไปได้ อพท. จะสามารถสนับสนุนให้แก่ ร้านกาแฟ ร้านขายของฝากของที่ระลึกต่างๆ หรือสถานประกอบการที่อยู่ในเขตเมืองเก่า สามารถติดสติ๊กเกอร์ประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่ดึงดูดสายตาของนักท่องเที่ยว และ อพท. ต้องมีการสร้างการรับรู้และสร้างความเข้าใจกับผู้ประกอบการเรื่องโลโก้ Top100 เนื่องจาก อพท. เป็นหน่วยงานที่ออกแบบโลโก้ ในขั้นตอนการผลิตโลโก้ หรือ รูปแบบต่าง ๆ นั้น ควรสร้างการมีส่วนร่วมจากคนในพื้นที่ และได้รับการยอมรับจากประชาชนในพื้นที่ตำบลเมืองเก่า ในส่วนของสินค้าของที่ระลึกประจำถิ่นของตำบลเมืองเก่า หากนำสัญลักษณ์ Top 100 ไปอยู่บนสินค้าของที่ระลึก เพื่อทำให้เกิดอัตลักษณ์ให้กับตำบลเมืองเก่าได้และเป็นช่องทางหนึ่งในการประชาสัมพันธ์โลโก้ อีกด้วย

นายธนกร วงศ์วิเศษ หัวหน้าสำนักงานจังหวัดสุโขทัย (แทน) - เพิ่มเติมข้อพิจารณา ประเด็นการมอบ certificate โดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ลงนาม คิดว่าไม่ได้มีข้อจำกัดในการลงนาม แต่การที่เมืองเก่าได้ถูกคัดเลือกโดยองค์กรระดับนานาชาติ สามารถมองอีกมุมหนึ่งได้ว่า การลงนามของผู้ว่าราชการจังหวัดมีน้ำหนักเพียงพอหรือเหมาะสมหรือไม่

และมีความเป็นไปได้หรือไม่ ที่อพท. จะช่วยผลักดันให้ตำบลเมืองเก่าได้รางวัลต่อเนื่องเหมือนกับที่จังหวัดน่านได้ ถ้าทำได้จะทำให้ผู้ประกอบการหรือชุมชนเกิดความมั่นใจในการประกาศความภาคภูมิใจในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

นายปฏิรูป สายสินธุ์ มัคคุเทศก์เชี่ยวชาญมรดกโลก - ในฐานะตัวแทนมัคคุเทศก์ ตัวแทนจากชุมชนที่อาศัยอยู่ในเขตตำบลเมืองเก่า และตัวแทนของผู้ประกอบการโรงแรม ขออนุญาตนำเสนอเรื่องการสื่อสารของจังหวัดสุโขทัย ที่มองว่าใช้ต้นทุนต่ำและเกิดประโยชน์สูงสุด นั่นคือเรามีความคุ้นเคยในงานลอยกระทงเผาเทียนเล่นไฟ ในมุมของการทำงานของมัคคุเทศก์รวมถึงคนที่สนใจมิติทางประวัติศาสตร์ ในภาคเหนือตอนล่างไม่มีจังหวัดใดที่โดดเด่นเกินไปกว่าจังหวัดสุโขทัย ซึ่งถือว่าเป็นจุดแข็งของจังหวัดสุโขทัย ดังนั้น ถ้าเรามี Quote หรือ Wording ที่สื่อสารความเป็น Top100 ได้ ผ่านกิจกรรม หรือโครงการของหน่วยงาน ผ่านการทำงานเป็นปกติของหน่วยงานอยู่แล้ว มองว่าเป็นการใช้ต้นทุนต่ำหรือไม่มีเลย ที่จะเลือกสื่อสารในพื้นที่ ตัวอย่างเช่น ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสุโขทัย มีมิติในการทำงานในลักษณะนี้อยู่แล้ว เลือกพื้นที่ในอุทยานประวัติศาสตร์สื่อสารผ่านฉากหลัง (Back drop) หรือภาพที่ใช้สื่อสารของหน่วยงานใน Social Media รูปแบบคล้ายๆ ที่ อพท. ได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์นั้นเป็นการสื่อสารที่ได้ประโยชน์สูงสุดในสถานการณ์นี้

นายณัฐพงษ์ สุขวิสิฐ ปลัดจังหวัดสุโขทัย (ประธานกรรมการ) - ฝ่ายเลขานุฯ รับข้อคิดเห็นในประเด็นการสร้างความภาคภูมิใจและการประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้รางวัลสุดยอด ๑๐๐ แหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก เพื่อดำเนินการต่อไป

มติที่ประชุม

ที่ประชุมรับทราบ

เรื่องที่ ๔.๒ **คู่มือการจัดการติดตามผลกระทบและคุ้มครองที่อยู่อาศัย พันธุ์สัตว์ พันธุ์พืช และระบบนิเวศในแหล่งท่องเที่ยวตำบลเมืองเก่า**

พร้อมนำเสนอการจัดการนกอพยพในวัดสระศรีและการจัดการปลาตุกรัสเซียในวัดตระพังทอง

GSTC ข้อ D2 การปกป้องระบบนิเวศที่มีความเปราะบาง

คำอธิบายเกณฑ์ : แหล่งท่องเที่ยวจะต้องมีระบบการควบคุมและดูแลผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่อาจมีต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ เพื่อดำรงไว้ซึ่งการรักษาถิ่นที่อยู่อาศัย พันธุ์สัตว์ ระบบนิเวศ และการป้องกันการแพร่ระบาดของของแมลงและโรคต่าง ๆ

ตัวชี้วัด :

IN-D2.a. มีคลังข้อมูลที่อยู่อาศัยและพันธุ์สัตว์และพืชหายากที่เสี่ยงต่อการถูกคุกคามที่ได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัย

IN-D2.b. มีระบบการจัดการที่ติดตามผลกระทบและคุ้มครองที่อยู่อาศัย พันธุ์สัตว์และพืช และระบบนิเวศ

IN-D2.c. มีระบบป้องกันการแพร่ระบาดของสัตว์ แมลงและโรคต่าง ๆ จากภายนอกพื้นที่

ทั้งนี้ จะต้องมีการจัดการที่ติดตามผลกระทบและคุ้มครองที่อยู่อาศัย พันธุ์สัตว์ พันธุ์พืช และระบบนิเวศ ซึ่งความหลากหลายทางชีวภาพของระบบนิเวศดั้งเดิมในแหล่งท่องเที่ยวจะต้องได้รับการรักษาไว้ และได้รับการยอมรับในระดับชาติ

เรื่องเดิม :

อพท.๔ จัดจ้างผู้เชี่ยวชาญด้านนิเวศวิทยาสัตว์และด้านพฤกษศาสตร์ สำรวจพันธุ์พืช และพันธุ์สัตว์ในปี ๒๕๖๓ และปี ๒๕๖๔ ในอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยและชุมชนโดยรอบ เพื่อจัดทำบัญชีรายชื่อพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และประเมินความเสี่ยงระบบนิเวศที่มีความเปราะบาง พร้อมด้วยสำรวจต้นไม้และวิเคราะห์ข้อมูลความสามารถในการกักเก็บคาร์บอนภายในเขตรัฐอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

ผลการสำรวจที่พบประเด็นความเสี่ยงต่อทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศที่มีความเปราะบาง

กลุ่มประเด็นปัญหาที่ ๑

- สัตว์น้ำต่างถิ่นรุกรานที่ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศแหล่งน้ำ คือ ปลาตุกรัสเซียหรือปลาคูก ลูกผสมบิกอู โดยเฉพาะในสระวัดตระพังทอง ซึ่งส่งผลให้สัตว์น้ำพื้นถิ่นถูกรุกรานจนความหลากหลายทางชีวภาพต่ำ น้ำมีคุณภาพลดลง มีกลิ่นเหม็น ส่งผลกระทบต่อชุมชนโดยรอบ และทัศนียภาพของแหล่งท่องเที่ยว

- ในพื้นที่วัดสระศรี อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย พบนกยางจำนวนมากกว่า ๓๐๐ ตัว เข้ามาจับคู่ผสมพันธุ์ทำรังวางไข่ ซึ่งคาดว่าจะมีทั้งนกที่อาศัยประจำถิ่นและนกอพยพมารวมตัวกัน นกยางจำนวนมากขับถ่ายออกมาส่งผลกระทบต่อสุขภาวะชุมชน เช่น โรคปอดจากสปอร์ของเชื้อรา กลิ่นเหม็น เสียงรบกวน แต่การจัดการนกทำได้ยากเพราะเป็นสัตว์คุ้มครองตาม พรบ.สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า ๒๕๖๒ ครอบคลุมทั้งตัวนก ตัวอ่อน และไข่ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องหาทางอยู่ร่วมกันระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ

- พืชต่างถิ่นรุกรานที่มีแนวโน้มส่งผลกระทบต่อชุมชนและระบบนิเวศแหล่งน้ำ ซึ่งเป็นระบบนิเวศที่มีความเปราะบาง ได้แก่ ไมยราบยักษ์ และผักตบชวา ซึ่งควรมีวิธีกำจัดที่เหมาะสม

- สัตว์ต่างถิ่นรุกรานที่ส่งผลกระทบไม่รุนแรงต่อระบบนิเวศแหล่งน้ำ เช่น เต่าแก้มแดง หรือญี่ปุ่นในบริเวณคูเมือง เต่าชนิดนี้แพร่พันธุ์เร็ว กินอาหารได้หลากหลาย แข่งขันกับเต่าพื้นเมืองเช่นเต่าหับ และเต่านาได้ดีกว่า

กลุ่มปัญหาที่ ๒

- ยังไม่มีระบบการติดตามการเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศแหล่งน้ำที่มีความเปราะบาง
- ปัญหาขยะในแหล่งน้ำ โดยเฉพาะแนวคูเมืองชั้นนอก และโบราณสถานชั้นนอกที่อยู่ติดกับชุมชน โดยสำรวจพบว่า มีปัญหาเรื่องขยะ พบการทิ้งขยะ ลงในแหล่งน้ำ ๖๗ แห่ง จากทั้งหมด ๑๕๘ แห่ง หรือมากถึงเป็นร้อยละ ๔๒.๖๗ ของแหล่งน้ำทั้งหมด

- การปรับโครงสร้างทางกายภาพของแหล่งน้ำ เช่น การขุดลอก การทำเขื่อนกันกัดเซาะ ควรคำนึงถึงการรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อรักษาระบบนิเวศของพื้นที่ชุ่มน้ำ โดยการขุดลอกแหล่งน้ำสามารถทำได้ตามความจำเป็น แต่ต้องระมัดระวังและติดตามการเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศแหล่งน้ำ เพราะอาจส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากจนอาจทำลายระบบนิเวศและพันธุ์สัตว์ดั้งเดิม

ทั้งนี้ ตัวชี้วัดตามเกณฑ์ GSTC ในเรื่องของระบบนิเวศนี้ จำเป็นต้องมี “ระบบการจัดการที่ติดตามผลกระทบและคุ้มครองที่อยู่อาศัย พันธุ์สัตว์ พันธุ์พืช และระบบนิเวศ” ดังนั้น อพท.๔ จึงได้จัดทำ “คู่มือการจัดการเพื่อติดตามผลกระทบและคุ้มครองที่อยู่อาศัย พันธุ์สัตว์ และพืช และระบบนิเวศ แหล่งท่องเที่ยวตำบลเมืองเก่า สุโขทัย” ขึ้นโดยรวบรวมข้อมูลจากการจัดประชุมภาคีที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน เพื่อนำเสนอผลการสำรวจความหลากหลายทางชีวภาพ และระดมสมองหาแนวทางการจัดการผลกระทบและคุ้มครองที่อยู่อาศัย พันธุ์สัตว์ พันธุ์พืช และระบบนิเวศ จำนวน ๒ ครั้ง ในวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ และวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๔ ณ โรงแรมเลเจนด้า สุโขทัย รีสอร์ท โดยใช้หลักการของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ (Convention on Biological Diversity: CBD) และแผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔ ของประเทศไทย เป็นแนวทางในการจัดทำคู่มือ ประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้

- ๑) หลักการสำคัญ
- ๒) วิสัยทัศน์
- ๓) เป้าหมาย

๔) วัตถุประสงค์

๕) ระบบการจัดการที่ติดตามผลกระทบและคุ้มครองที่อยู่อาศัยพันธุ์สัตว์ และพืช และระบบนิเวศภาพรวม

๖) ระบบการจัดการที่ติดตามผลกระทบและคุ้มครองที่อยู่อาศัย พันธุ์สัตว์ และพืช และระบบนิเวศรายประเด็นปัญหา

- ประเด็นปัญหาที่ ๑ สัตว์น้ำต่างถิ่นรุกรานที่ส่งผลกระทบรุนแรงต่อระบบนิเวศแหล่งน้ำ
- ประเด็นปัญหาที่ ๒ สัตว์พื้นถิ่นมีจำนวนมากเกินไป
- ประเด็นปัญหาที่ ๓ พืชต่างถิ่นรุกรานที่มีแนวโน้มส่งผลกระทบต่อชุมชนและระบบนิเวศแหล่งน้ำ
- ประเด็นปัญหาที่ ๔ สัตว์ต่างถิ่นรุกรานที่ส่งผลกระทบไม่รุนแรงต่อระบบนิเวศแหล่งน้ำ
- ประเด็นปัญหาที่ ๕ การทิ้งร้างของนกบางชนิดในพื้นที่จัดการเพื่อการท่องเที่ยวและการอนุรักษ์โบราณสถาน
- ประเด็นปัญหาที่ ๖ เมืองเก่า สุโขทัย ไม่มีชนิดพันธุ์หรือสัตว์ที่ใช้เป็นตัวแทนสร้างเรื่องราวการสื่อสารให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างวิถีชุมชน วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์
- ประเด็นปัญหาที่ ๗ ปัญหาขยะในแหล่งน้ำ โดยเฉพาะแนวคูเมืองชั้นนอกและโบราณสถานชั้นนอกที่อยู่ติดกับชุมชน
- ประเด็นปัญหาที่ ๘ ยังไม่มีระบบการติดตามการเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศแหล่งน้ำที่มีความเปราะบาง

ทั้งนี้ในบางประเด็นปัญหาได้มีริเริ่มแก้ไขปัญหาแล้ว จึงขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำเสนอข้อมูลต่อที่ประชุม โดยเริ่มจากประเด็นที่การแก้ไขปัญหาเห็นผลชัดเจนแล้วก่อนแล้วจึงเป็นประเด็นปัญหาที่อยู่ระหว่างดำเนินการ ตามลำดับ

ประเด็นปัญหาที่ ๒ สัตว์พื้นถิ่นมีจำนวนมากเกินไป ซึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ พบนกยางจำนวนมากกว่า ๓๐๐ ตัว ในวัดสระศรี เข้ามาจับคู่ผสมพันธุ์ทำรังวางไข่ ในช่วงต้นฤดูฝน (เดือนเมษายน-พฤษภาคม) ซึ่งคาดว่าจะมีทั้งนกที่อาศัยประจำถิ่นและนกอพยพมารวมตัวกัน (นกอพยพจะเริ่มเข้ามาในเดือนตุลาคม – กรกฎาคม) ปัจจุบันการขับถ่ายของนกมีผลเสียต่อสุขภาวะชุมชน เช่น โรคปอดจากสปอร์ของเชื้อรา กลิ่นเหม็น เสียงรบกวน แต่การจัดการนกทำได้ยากเพราะเป็นสัตว์คุ้มครองตาม พรบ.สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า ๒๕๖๒ ครอบคลุมทั้งตัวนก ตัวอ่อน และไข่ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องหาทางอยู่ร่วมกันระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ จึงขอให้อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยนำเสนอวิธีการจัดการเรื่องนี้ที่ได้ดำเนินการไปแล้วอย่างเห็นผลชัดเจน

ประเด็นปัญหาที่ ๑ สัตว์น้ำต่างถิ่นรุกรานที่ส่งผลกระทบรุนแรงต่อระบบนิเวศแหล่งน้ำ คือ ปลาตุกรัสเซีย ที่มีจำนวนมากถึง ๒๐ ตัน สร้างผลกระทบกับตลิ่งตระพังวัดตระพังทองพังทลาย และกินพืชและปลาท้องถิ่นจำนวนมากจนสูญเสียบรรยากาศเดิม กระทั่งส่งผลให้ลักษณะทางกายภาพของแหล่งน้ำมีสีเขียวและมึนกลืน ซึ่งวัดตระพังทองและประมงจังหวัดสุโขทัยได้ดำเนินการแก้ไขในเบื้องต้นด้วยการติดป้ายห้ามปล่อยปลาทุกชนิดลงในวัดตระพังทอง อย่างไรก็ตาม ยังมีความจำเป็นต้องนำปลาตุกรัสเซียออกไปจากวัดเพื่อฟื้นฟูระบบนิเวศและพันธุ์ปลาท้องถิ่น โดยได้มีการจัดประชุมร่วมกับคณะกรรมการวัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และประชาชนที่อยู่โดยรอบวัดตระพังทอง รวมประมาณ ๕๐ คน ได้รับทราบถึงปัญหานี้ และร่วมกันตัดสินใจว่าจะจัดการปลาตุกรัสเซียนี้หรือไม่ ทั้งนี้ ในการประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๔ นายกเทศมนตรีตำบลเมืองเก่าให้ข้อมูลว่า ได้มีการประสานงานไปยังองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุโขทัย เพื่อทำเขื่อนริมตลิ่งวัดตระพังทอง ซึ่งจะมีการจัดสรรงบประมาณทำตลิ่งในปีงบประมาณ ๒๕๖๕ ซึ่งก็จะดำเนินการจัดการปัญหาปลาตุกรัสเซียที่วัดตระพังทองไปด้วย จึงขอให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุโขทัยได้นำเสนอแผนการดำเนินการดังกล่าว

ข้อเสนอเพื่อพิจารณา

เพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบ **“คู่มือการจัดการเพื่อติดตามผลกระทบและคุ้มครองที่อยู่อาศัย พันธุ์ สัตว์ และพืช และระบบนิเวศ แหล่งท่องเที่ยวตำบลเมืองเก่า สุโขทัย”**

ข้อคิดเห็นของที่ประชุม

นางธาดา สังข์ทอง หัวหน้าอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย – ปัญหาอพยพในเขตอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ในปีที่ผ่านมาปกติเมื่อถึงฤดูกาลของต้นฤดูฝน ในช่วงเดือนพฤษภาคม – เดือนสิงหาคม พบว่า นกยาง นกกาน้ำ อพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย มาจับคู่ทำรัง ซึ่งปีก่อนหน้าที่ผ่านมาไม่พบปัญหาเท่าไร แต่ในปี ๒๕๖๔ ที่ผ่านมามีปัญหาหนัก เนื่องจากแหล่งน้ำในอุทยานมีความอุดมสมบูรณ์ มีปลาจำนวนมาก นกจึงอพยพเข้ามาและไม่ย้ายถิ่นฐานไปไหน และทำให้เกิดความสกปรกแก่พื้นที่ มูลนกจำนวนมากสร้างปัญหากลิ่นสปอร์ของเชื้อรากระจายฟุ้งไปทั่วบริเวณและอาจจะก่อให้เกิดมลภาวะที่เป็นอันตรายต่อนักท่องเที่ยวและเป็นอันตรายต่อโบราณสถาน เช่น ใบเสมาของวัดสระศรี นกถ่ายอุจจาระรดเลอะเทอะ แม้ว่าปัจจุบันยังไม่เห็นผลชัดเจนว่ามูลของนกสามารถทำลายโบราณสถานได้มากนักน้อยเพียงใด แต่การที่มีนกมาอาศัยอยู่บนต้นไม้และทำให้ต้นไม้ยืนต้นตายนั้น อาจจะเป็นไปได้ว่ามูลของนกนั้นอาจจะส่งผลต่อโบราณสถานได้ด้วย ดังนั้นอุทยานฯ จึงต้องหาแนวทางที่ควบคุมปริมาณนก เนื่องจากไม่สามารถกำจัดนกได้อย่างถาวร โดยได้หารือกับหน่วยงานที่มีองค์ความรู้เฉพาะทาง ได้แก่ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุโขทัย สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๔ ตาก เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าลำเจ้าราม สายตรวจปราบปรามสายที่ ๓ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุโขทัย ร่วมหาแนวทางและเสนอข้อคิดเห็นในการป้องกันนก ในที่สุด ได้ดำเนินการตัดแต่งกิ่งต้นไม้ในอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย เพื่อให้นกไม่สามารถอยู่อาศัยได้ นอกจากนี้มีทีมจากสัตวแพทย์ เจ้าหน้าที่จากสวนอนุรักษ์สัตว์ป่า ร่วมกันเก็บตัวอย่างของนกยางโทนน้อย นกกาน้ำเล็ก โดยวิธีการจับและทำการเก็บตัวอย่างจากสารคัดหลั่งภายในลำคอของนกและทางทวารหนักของนก เพื่อตรวจหาเชื้อใช้หัตถ์นก ผลปรากฏว่าไม่พบเชื้อ หลังจากนั้นทำการฉีดน้ำยาฆ่าเชื้อบริเวณพื้นราบและต้นไม้ที่นกมาอาศัยอยู่ ใช้ประทัดในการก่อกวนนกเพื่อให้นกตกใจ บินหนีไป และใช้วิธีการขัดล้างฉีดน้ำล้างพื้นที่และฉีดนก ในขณะเดียวกันอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยทำการประชาสัมพันธ์โดยการติดป้ายประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวเข้าใจเพื่อป้องกันการร้องเรียนตามมา ได้ดำเนินการแล้วเมื่อเดือนธันวาคม เมื่อทำการตัดต้นไม้ ฉีดไล่และก่อกวนประมาณ ๓-๔ เดือนที่ผ่านมา ในปัจจุบันพบว่านกเริ่มกลับมาอาศัยอีกครั้ง เนื่องจากเริ่มอยู่ในช่วงที่เข้าสู่ฤดูฝน อาจจะทำให้นกบินกลับมาตามเวลารอบของนกอีกครั้งหนึ่ง ในปัจจุบันแหล่งน้ำในอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยมีปลาเยอะจึงเป็นแหล่งอาหารชั้นดีของนก เนื่องจากอยู่ในช่วงสถานการณ์โรคระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาจำนวนน้อย ทำให้อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยมีความเงียบสงบไม่เกิดการรบกวนจากนักท่องเที่ยว คาดว่าหลังสถานการณ์โรคระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาสถานการณ์การท่องเที่ยวมีทิศทางที่ดีขึ้น อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยจะดำเนินการตามมาตรการป้องกันและควบคุมจำนวนนกในอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยต่อไป แม้จะเป็นเรื่องที่ยากต่อการจัดการ

นายณัฐพงษ์ ช่างทิรัณย์ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุโขทัย (แทน) - องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุโขทัย ได้สนับสนุนงบประมาณในการซ่อมแซมผนังกันดินรอบสระตระพังทองทั้ง ๔ ด้านรอบนอก ซึ่งจากโจทย์การออกแบบที่ได้รับก่อสร้างเพื่อความมั่นคงแข็งแรงที่ประชาชนได้รับความปลอดภัยในการสัญจรที่ผ่านบนผนังกันดิน โดยที่ยังไม่ทราบถึงประเด็นที่ต้องจัดการปลาตุ๋นเสียที่มีมากถึง ๒๐ ตัน ในการก่อสร้างตามแบบก่อสร้างในขณะนี้ได้ออกแบบเรียบร้อยแล้ว อยู่ในขั้นตอนจัดซื้อจัดจ้างในงบประมาณที่สนับสนุนประมาณ ๑๐ ล้านบาท ซึ่งแบบก่อสร้างนั้นมีขั้นตอน คือ การตอกเสาเข็มรูปตัวไอ (I) สอดแผ่นปูนสำเร็จ โดยรูปแบบคล้ายกับผนังกันดินในลักษณะของเดิมที่มีอยู่แล้วและยกระดับเดิม ให้คงความเป็นอัตลักษณ์สุโขทัย ผนังกันดินในระดับที่สูงขึ้นจะทำการปลูกหญ้าเพื่อให้เกิดความเรียบร้อยของภูมิทัศน์

ในการก่อสร้างผนังกันดินต้องลงไปจนถึงท้องคลอง ซึ่งจากการเก็บข้อมูลเบื้องต้นตัวพื้นราบของท้องคลองของตลิ่งมีความสูงชันมากกว่าตรงกลางของสระ ถ้าสูบน้ำและจัดการริมตลิ่งจะมีพื้นที่อยู่ตรงกลางอาจจะมีปลา

ดูกรัษเสียอาศัยอยู่ ดังนั้น การก่อสร้างต้องทำการสูบน้ำออกซึ่งจะทำให้มองเห็นปลา และหากต้องการกำจัดปลาดุกรัษเสีย ต้องประสานกับชุมชนในพื้นที่ตำบลเมืองเก่าอีกครั้งก่อนดำเนินการ

นางสาวสุรางคนางค์ พ่วงแผน เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ สำนักงานพื้นที่พิเศษ ๔ - ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ในเวทีการนำเสนอปัญหาเรื่องนี้ต่อประชาชน ได้มีการนำเสนอวิธีการจัดการปลาดุกรัษเสีย ซึ่งประมงจังหวัดสุโขทัยจะมีส่วนร่วมรับผิดชอบด้วยความยินดี แต่เนื่องจากไม่มีงบประมาณในการขนย้ายปลา

นายชยพัทธ์ ทิพย์ชำนาญ เจ้าหน้าที่พัฒนาพื้นที่พิเศษ สำนักงานพื้นที่พิเศษ ๔ - การจัดการปลาดุกรัษเสียมีแนวทาง ได้แก่ 1. นำไปเป็นพืชน้ำแม่พันธุ์ 2. แจกจ่ายให้กับประชาชน 4. มอบให้กับกรมราชทัณฑ์ ซึ่งต่อไปควรจะต้องมีการประชุมคณะกรรมการให้ข้อมูลและเลือกวิธีการจัดการ หลังจากนั้น จึงจะทำการฟื้นฟูระบบนิเวศของสระวัดตระพังทอง ด้วยพันธุ์พืชพันธุ์ปลาท้องถิ่น หรือให้สอดคล้องกับพันธุ์ปลาที่ปรากฏบนภาชนะสังคโลก

นายณัฐพงศ์ สุขวิสิฐ ปลัดจังหวัดสุโขทัย (ประธานกรรมการ) - การจัดการปลาดุกรัษเสีย นั้น เกินขอบเขตอำนาจของคณะกรรมการประสานงานและขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยว ตำบลเมืองเก่า ที่จะระบุวิธีการจัดการขอให้ท้องถิ่นไปดำเนินการตามหน้าที่

สำหรับคู่มือ นั้น การประชาสัมพันธ์เรื่องสัตว์รุกรานต่างถิ่นที่ระบุประมงจังหวัดไว้เพียงหน่วยงานเดียวนั้น ควรเพิ่มอื่นเพิ่มเติมเข้าไปอีกหรือไม่ เช่น หน่วยงานท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเก่า เทศบาลตำบลเมืองเก่า เป็นต้น ทั้งนี้ กรรมการท่านใดมีข้อแก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งคงจะมีอีกเล็กน้อยให้แจ้งกับทางฝ่ายเลขานุการได้อีกหลังจากการประชุมนี้ โดยเห็นควรให้ที่ประชุมให้การรับรองเห็นชอบคู่มือนี้

มติที่ประชุม

ที่ประชุมเห็นชอบ “คู่มือการจัดการเพื่อติดตามผลกระทบและคุ้มครองที่อยู่อาศัย พันธุ์สัตว์ และพืช และระบบนิเวศ แหล่งท่องเที่ยวตำบลเมืองเก่า สุโขทัย”

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่นๆ (ถ้ามี)

- ไม่มี -

ข้อคิดเห็นของที่ประชุม

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

- ไม่มี -

-

ปิดการประชุมเวลา ๑๖.๐๐ น.